

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:
celo leto K 24—
pol leta 12—
četrt leta 6—
na mesec 2—

v upravnistvu prejemaj:

celo leto K 22—
pol leta 11—
četrt leta 5:50
na mesec 1:90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.
Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izšla vsak dan zvečer izvenredno in praznično.

Inserati veljajo: peterostopna petič vrsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin.
Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.
Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati i. t. d., to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.
„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:
celo leto K 25—
pol leta 13—
četrt leta 6:50
na mesec 2:30

za Nemčijo:

celo leto K 30—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto K 35—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka.
Upravnistvo (spodaj, dvorišče levo), Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 85.

Albanski kongres.

Dunaj, 4. marca.

Velesile so se odločile organizirati novo albansko državo. Zgodilo se je to na zahtevo Avstrije in Italije, in zlasti naši diplomati so izjavljali, da je osnove ne neodvisne Albanije v življenjskem interesu monarhije. Albanski kongres je priden učenec, častiti zborovalci v Trstu govore o »restituciji Albanije«, pridigajo nekaj arnavtski risorgimento ter reklamirajo za svojo novo državo ne le geografske albanske pokrajine, temveč tudi cele kose Macedonije z Bitoljem, Stare Srbije s Skopljem, da, celo Kosovo. Sklicujejo se pri tem na zgodovinske tradicije in na narodno idejo, ki zahteva združenje vseh narodnih delov v državno celoto.

Da o albanskem narodu ni mogoče govoriti, temveč le o posameznih plemenih s sorodnimi jeziki, smo poudarili. V državnotvornem oziru ta plemena nikdar niso igrala kake vloge. V vseh stoletjih evropske zgodovine ne najdemo albanskega imena, cela zgodovina Albanije je le zgodovina drugorodnih zavojevalec. Do IV. stoletja rimljanov, v V. in VI. stoletju gotov in langobardsko ozemlje današnje Albanije so zasedli v VII. stoletju Jugoslovani in več kakor 700 let (do 1360.) je tvorila takozvana Severna Albanija srbsko primorsko pokrajino. Maloštevilni kulturni spomini med arbanaskimi plemeni se nanašajo skoraj izključno na to srbsko dobo. Arnavtski narodni svetnik Vladimir je srbski kralj istega imena, umorjen od Arnavtov in pokopan pri Elbasanu. Isti Vladimir je tudi patron mesta Drača. Car Dušan Silni je zavajeval tudi Južno Albanijo in pod njim so tvorila arbanaska gorska plemena s srbskim prebivalstvom teh pokrajin eno politično nacijo. Zunanje lice dežele je bilo srbsko, kulturni jezik srbski (še poznejši Skenderbeg je izstavljal srbske listine) in še danes nam kaže en sam pogled na geografsko karto, da so imena vseh važnejših krajev, rek, dolin, gora še vedno srbska. . . . Ko je razpadla srbska država, je etalbiral potomce srbskega junaka Skenderbega malo in kratkodobno neodvisno albansko državo — toda že leta 1479. je zapadla cela Albanija turškemu gospodstvu,

in šele srbska armada jo je letos osvobodila stoletnega jarma. Arnavtska plemena pravzaprav »jarma« niso nikdar občutila. Vedno so tvorila favorizirano avantgardo turškega nasilstva nad Jugoslovani, svojim poturčenim Arnavtom so izročili kalifi kot žrtve srbsko rajo in na vse načine podpirali uničevalno vojsko roparskih arbanaskih plemen, ki so korak za korakom tirala mirno in kulturno srbsko prebivalstvo iz albanskih dolin, pustila prej cvetočo deželo in jo spremenila v pokrajino, ki je še danes evropskemu prometu in spoznanju nedostopnejša kakor azijski Tibet. . . .

Ropanje in uničevanje srbskega elementa, to je bil boj plemenitih Albancev skozi stoletja. In med tem, ko so se jugoslovanski narodi v vedno novih ustajah, z vedno krvavejšimi žrtvami poskušali otresti turškega jarma, arbanaska plemena tega jarma niso niti občutila, nikdar se ni v njih vzbujala želja po slobodi in neodvisnosti, kakor takrat, kadar so skušali turški gospodari uvesti tudi med nje vsaj najprimitivnejše uredbe organiziranega državnega življenja. Albanski upori, ki jih poznamo iz polpretekle dobe, niso bili nikdar boji za narodno neodvisnost, nikdar niso bojevala arbanaska plemena za kakšno narodno, državno idejo, upirala so se marveč le, ko je nova konstitucionalna era na Turškem smatrala za potrebno, da se odrečejo roparstvu, oddajo orožje, dajejo vojake in plačujejo davke, izvršujejo torej najprimitivnejše dolžnosti državljanov. Avstrijski avtor Leop. baron Chlumecky, ki je napisal (seveda še pred izbruhom balkanske vojne) knjigo o italijansko avstrijskih odnosih, pravi v tej knjigi (drugače sodi seveda v pismu, ki ga je sedaj poslal albanskemu kongresu): »Življenjski element Albancev je anarhija.«

Tem Albancem, ki se do danes niso naučili, kar ve že divjak v afriških kolonijah, da je treba državi plačati davek, dati ji vojake in da se mora državljan podvreči vsaj nekaterim elementarnim zakonom, hočejo organizirati velesile lastno državo. Ljudem, ki še niso premagali dobe »vseh proti vsem«, ki še danes reklamirajo za sebe pravico po lastnem preudarku ropati in moriti, »juna-

kom«, ki so kot ranjenci bodli svoje srbske milosrdne zdravnike ter kakor bestije grizli srbske usmiljenke. . . .

Plemenom, katerim je vsak državni čut popolnoma tuj, ki nimajo smisla pa tudi ne moči za državno organizacijo, ki so se uprli v balkanski vojski svojim lastnim osvoboditeljem podarja Evropa avtonomijo. Avstrijski učenjak Hassert je še leta 1898. trdil: avtonomija bi bila za Albance današnje darilo. Oni stoje na najnižji kulturni stopnji in absolutno potrebujejo voditelja, da postanejo zreli za neodvisnost. In še l. 1912. (torej ne baš pred davnim časom) je napisal znani Chlumecky, da bi bilo treba uvesti v Albanijo »prehodno stanje amalgamirajoče in vzgojevalne avstrijske okupacije. . . .«

Tako so sodili avstrijski politiki in poznavalci razmer takrat, ko avtonomija Albanije še ni bila »življenjski interes monarhije« to se pravi takrat, ko dunajski diplomati še niso potrebovali arnavtskih roparjev, da jih organizirajo ter z njimi zaježijo — jugoslovanski tok na morje. Pred letom bi albanski kongres še ne bil mogel zborovati v Trstu, kajti takrat je bila avtonomija Albanije še italijanska, proti avstrijskemu vplivu naperjena ideja. Takrat smo bili mi dobri Avstrijci še prepričani, da zamorejo le naši kanoni, bajoneti naših vojakov ukrotiti divjake albanskih gora, danes jih imenujemo »plemenite gospode« in jim pomagamo iskati kralja.

Toda praktično ostane vendarle še vedno vprašanje, na kak način se bo organizirala nova albanska država. Albanski kongres si ne dela v tem oziru prav nikakih skrbi. In vendar ne bo zadostovalo ustanoviti svobodno Albanijo. Treba jo bo tudi organizirati.

Arnavti, katerih življenjski element je anarhija, s katerimi se da govoriti (po katoliško-avstrijskem Siebertu) le z revolverjem v roki, so nezmogoči urediti državo, katere nikdar niso hoteli, katero sta jim sedaj vsilila prijatelja od severa in zahoda. Ta dva prijatelja pravita sedaj, da hočeta pomagati. Italijansko-avstrijska organizacija javnega varstva, pravosodstva, uprave naj uvede Arnavte v boljše življenje. Obe državi ste se našli pri skupnem delu

za narodno bodočnost albanskih plemen, kakor ste preje delovali med njimi »vsaka za sebe«.

Avstrijska zgodovina pozna že precedenčni slučaj — skupno upravo Prusije in Avstrije v Šlezvik-Holsteinu. . . . Analogija ni povsem točna, kajti mnogo važnejše je postalo za nas albansko vprašanje, kakor leta 1864. šlezvik-holsteinska zadeva.

Sedaj ko je avtonomija Albanije sklenjena stvar, pričinja zadovoljiti albansko vprašanje značaj življenjskega vprašanja monarhije.

Boj proti volilni reformi na Ogrskem.

Demokracija Tisza-Lukacseve volilne reforme se je že pričeto ma debate v parlamentu jasno pokazala. Parlament je zastražen od vojakov. Na cestah stoje tisoči in tisoči vojakov, tupatam tudi oddelki s strojnimi puškami. Vse te priprave in odredbe so naperjene proti ljudstvu, ki noče volilne reforme, ki jo hočeta Tisza in Lukacs vsiliti. Vendar pa so bile vse te priprave dozdej nepotrebne. Ljudstvo je ostalo mirno. Precej čudno vlogo pa so igrale opozicijske stranke z grofom Andrássyem in grofom Apponyjem na čelu. Koliko se je po madžarskih listih pisalo, kako bodo grofi in delavci šli roko v roki v boj proti Tisza-Lukacsevi vladi. Toda opozicija ni drugega storila, nego da je v teatralni pozi prišla v parlament, kjer je podal grof Apponyi precej puhlo izjavo, o kateri smo že včeraj poročali. Ko je grof Apponyi podal to svojo deklaracijo, je opozicija zapustila zbornico, kjer je ostala potem le večina. Ministrski predsednik pl. Lukacs je odgovoril na to deklaracijo ter z zadovoljstvom pozdravil opozicijo, ki je prišla v parlament. Nadalje je rekel, da vladi sicer ni ljubo, razpravljati brez opozicije, vendar bo pa večina tudi brez opozicije rešila volilno reformo.

Po govoru grofa Apponyija je socialnodemokratski poslanec Maks Winter izjavil napram časnikarjem, da bi bilo blazno, če bi delavstvo po tem nastopu opozicije začelo s stavko. Če bi opozicija energično nasto-

pila, tedaj bi jo ljudstvo na cesti lahko podpiralo. Vendar pa delavstvo ni za to, da bi se grofom naljubo vrglo pred bajonete.

To naziranje posl. Winterja je prodrlo tudi pri vodstvu soc. demokracije stranke in pozno zvečer je socialna demokracija odpovedala stavko. Po vsem mestu so nabili plakate, na katerih se stavka odpuveduje. Ta sklep socialne demokracije je povsod zadovoljil razven v krogih vlade in Kossuthove stranke. Vlada je namreč generalno stavko direktno želela, da pokaže svojo moč in da na krvav način prepreči izgrede. S tem se je hotela na zgoraj reprezentirati kot neobhodno potrebno. Kossuthova stranka pa je zopet želela stavko, da pride na peštanskih cestah do bojev, na kar bi se grofa Apponyi in Andrássy mogla na Dunaju kot rešitelja oferirati. Značilno je tudi, da je dal grof Andrássy svojim opozicijskim tovarišem zagotovilo, da Lukacs v kabinet koncem meseca ne bo več obstojal. Vlada se zdaj trudi, da označi odpoved stavke kot fiasko socialne demokracije. Dejstvo pa je, da so bile predpriprave za stavko popolnoma dokončane in da je imel vsak delavec za tri tedne denarja. Da so socialni demokraci stavko odpovedali, temu je vzrok edinole to, da so silno ogorčeni vsled postopanja opozicije. Najbrže se bo delavstvo v bodoče enako ostro bojevalo proti opoziciji kakor proti vladi.

Vest, da je stavka odpovedana, se je z največjo hitrostjo razširila po Budimpešti. Živila so se že podražila. In ljudstvo je z največjim strahom pričakovalo izbruh generalne stavke. Nekateri upajo, da bo vlada zdaj, ko ni prišlo do stavke, sprejela nekatere modifikacije v volilno reformo.

Vodstvo socialnodemokratske stranke je izdalo proklamacijo, v kateri pravi: Socialnodemokratski delavci so bili pripravljeni v nevarnost staviti svoje življenje, svobodo, vse, da onemogočijo Tiszovo delo ter priboje splošno, enako in tajno volilno pravico. Pri sedanjih političnih situaciji bi se moglo to doseči edinole na ta način, če bi sodelovali cesta in parlamentna revolucija. Parlamentna opozicija je protestirala proti razpravi o volilni reformi ter nato zapu-

LISTEK.

Historija.

Spisala Temeniška.

(Dalje.)

Kakor velika senca mu je vstala temna misel, ki je ni hotelo biti konec. Misel na smrt. Vedel je, da se je pričelo življenje s smrtjo, in čutil jo je trenutek za trenutkom. Planil je v spanju kvišku s postelje, zakrilil z rokama po ozračju, zastokal in se zgrudi vznak med odejo. Tam v kotu je stala, ona, smrt je stala in se mu — smejala, ha — ni mu grozila, smejala se mu je — smejala! In kako, ha! — Taval je proti njej, grabil za njo, dvigal pesti, pa vselej takrat mu je mirno zažugala s prstom, se mu nasmehnila, kakor v pozdrav: »Ne trudi se, prijatelj, moj si, ne uideš mi!« In spet je bila tema in tema — in stokajoče je zaspal v grozne sanje odet.

In ponavljalo se je to večer za večerom, leto za letom, celo dnevi niso bili v miru. Kakor bi stopil na desko položeno preko bruna, ni bilo trdnosti pod njegovimi nogami.

»In kam vse to?« Hotel se je učiti, hotel je delati. »Čemu?«, mu je završalo v mislih, »vse pade v nič,

kjer in kakor boš pričel.« Materi ni pravil o tem, skrbela bi bila, še bolj bi se postaral in potegnil njen obraz v zevajoče gube. Stiskal je ustnice in je živel v vednem boju, vednem sarkazmu, vedni toposti in nemosti. In zato tudi ni zahajal v družbe, bal se je, da ne bi naenkrat sredi smeha obstali osupli, se zasmejali in pokazali s prstom nanj, rekoč: »Glejte ga, glejte, mrtvec je!« Ves prsten in rumen je bil v obraz, kakor mrlič.

Stresel se je in stopil od okna. »Ah, neumnost, domišljija morda. Preveč sem sam, ven, ven moram, in prav je imel Ivan.«

Oblekel se je naglo, segel po klobuku in z neko bojaznijo v srcu je stopil na ulico. Glaseča prešernost ga je sprejela sredi ceste. Hitel je in hitel v dve gubi zvit, ni se ozrl, šel je kakor v onih sanjah sredi nočnih grozot.

Zavil je mimo oglja — in strmo obstal. Po ulici so prihajali tovariši njemu nasproti, na čelu jim Ivan, glasno govoreč in smejoč se. Sredi med njimi je šla ženska v rdečem kostumu, z rumenim peresom na zelenem klobuku, ki se je frfotaje nagibal na desno in levo, na desno in levo. Držala se je za roko tovarišev in se prešerno smejala.

Pavle jih je gledal, kakor v omotici, zdelo se mu je, da mu je zavrela kri po žilah. V glavi mu je butalo, senci sta se hoteli razpočiti.

Zbežati je hotel — pa noge so mu bile, kakor priklenjene, zavpiti je hotel, pa glas mu je zastal, kakor primrzel v grlu.

Butnil je nekdo ob njega. »Hej, prijatelj,« mu je dejal neznanec, »kogarček preveč ste ga nočoj!«

Pavle se je vzdramil. Kakor blisk se je obrnil in krenil nazaj po ulicah odkoder je bil prišel.

»Grem — grem — odtod — nisem še za med nje — sam hočem biti!« mu je vršalo v mislih. »Niso me še ugledali, ne me še zgrabili. Čas je še.« In je tekel in tekel. Težko sopeč je hitel po stopnjicah v sobo, tam se je zgrudil na zofo in zakril obraz z rokama. Dušilo ga je, in vender se je čutil oproščene, kakor veselost mu je prešinilo dušo, in veselo je vzkliknil: »Utekel sem jim, utekel sem sem sebi!«

Prižgal je luč, sedel h knjigam, in to noč se je resnično učil in je bil zadovoljen sam s seboj.

Bolj ponosno je hodil zdaj Pavle, bolj jasno in veselo je zrl v svet. Nasmehnil se je prejšnjim mešanici in večkrat se je čudoma vprašal: »Kako to, da sem bil prej tak? Kako to, da mi je zdaj vse tako lahko in veselo?« Pogladi se je po čelu, porinil klobuk na zatilnik in stopal trdneje in samozavestneje. Učil se je in učil, pripravljal se je za zadnji izpit. Trezne misli je imel in

ker je bil utrjen od učenja, so bile noči v miru in spancu zdravja.

In če ga je srečal Ivan, mu je ta veselo pogledal v obraz in mu stisnil roko:

»Prav, prav Pavle, da bo le do konca šlo tako. Samo glej, da bo šlo do konca! — Meni ni dano več to, zabredel sem že zdavnaj, in vsled pi-jače mi ni več do učenja.«

»Pa kaj misliš, kaj in kako ti bo — potem, kako boš živel?«

»Ha — ha — mlad si še — tako mlad! Prav, bodi, kakršen si zdaj. Kako bom živel?«

Meniš, da mislim na to, da me to kaj skrbi? Kaj še! Bo že kako, bo že. Ne mislim niti ped naprej, kar se mo-je prihodnosti in udobnosti tiče namreč. Živim tjavendan, kaj me bri-ga vse drugo!« Pavle je zmajal z glavo in si misli: »režež.«

Ivan je uganil njegove misli, zakaj, potrepal ga je po rami in mu smehljaje dejal: »Ti si misliš zdajle, revež in sirota je. Kaj ne?«

»No, da.«

»Ha — ha! Ej, nisem sam tak, in nisem zadnji tak. Dosti jih je. Kaj jih ne vidiš?«

»Vidim jih. Ali ti bi bil lahko boljši.«

»Zakaj ravno jaz? Vsak si lahko reče: »Zakaj ravno jaz?« Pa to pre-ide. Ej, veselo nam je vendarle, živo živimo, življenje živimo! Tudi to je življenje!«

»Praviš: »Tudi to —« Torej pri-znaš vendarle še drugo življenje, ki je nad tem?«

»Če je nad tem, ali pod tem — vseeno mi je. Ti Pavle, seveda — ti se čutiš zdaj visoko nad nami, visoko nad menoj, he — he —«

»Kaj bi tisto, Ivan. Iztrezni se!«

»Kaj bi se iztreznil, čemu? Tu-di tako je lepo —«

»Ah — lepo ni.«

»Kaj veš ti? Jaz vem. In če tr-pim in sem revež po tvojem, lahko sem. Pa naj bom. Vino, vino, rad ga imam in moj prijatelj je —! In zaple-šem veselo polko, se zavrtim z žen-sko, jo poljubim tako goreče in pe-koče, ej — takrat je ves svet moj, in jaz sem njegov — ves njegov.«

»Ivan, Ivan, kako govoriš dan-es!« Očitajoče ga je pogledal Pavle.

»Kako govorim? Resnico sem ti povedal.«

»Resnico?«

»Da, to je moja resnica in na to resnico prisegam jaz.«

»Glej, kako se boš vozil!«

»Zavozil sem že, in zdaj gre kar počez, čez drn in strn, preko razora-nih polja, preko razgrebenih in raz-drapanih potov, preko megal in senc. Vedno veselo, vedno v ognju, ved-no v —«

»Blatu,« je dokončal Pavle.

»Prav, vedno v blatu.«

»Glej, da se ne zadušiš v njem!«

(Dalje prihodnjice.)

stila zbornico. To postopanje je treba uvaževati. Parlamentaristični boj je s tem končan. Brez parlamentarnega boja pa je pocestni boj nemogoč in bi povzročil edinole to, da bi vlada dala postreljati delavstvo. Čeprav je bila naša dolžnost, postaviti vse v nevarnost za ljudske pravice, vendar bi bila politična napaka, v tem trenutku vesti ljudstvo pred puške in strojne puške. Kar sklene Tiszov parlament, ni zakon. Klare tam sklene, pomenja le začasno rešitev vprašanja volilnega vprašanja. Nadaljeval se bo boj združenih opozicijskih strank v interesu realiziranja poštene volilne reforme in vodstvo socialne demokratične stranke se bo tega boja udeleževalo z vsemi sredstvi.

Značilno je tudi postopanje onih poslancev, ki so izstopili iz vladne stranke. Ti so izjavili, da ne smatrajo ta čas za pripravljen, da bi se moglo razpravljati o tako važnem vprašanju, kakor je načrt volilne reforme. Ti poslanci se tudi ne bodo udeleževali sej poslanske zbornice.

Albanski kongres v Trstu.

V ponedeljkovi popoldanski seji je prebral predsednik v Trstu zbranih Arnarvov zopet nekaj brzojavnih pozdravov, o katerih ne povedo nič natančnejšega niti nemški niti drugi listi, ki s strašno vneto moraliteto podpirajo to zgodovinsko komedijo. Nato je referiral prof. Širo, ki pa v bistvu ni povedal nič novega. Izrazil je samo tiho bojazn proti ruskemu vplivu in malo pozabljajal tripelentento. Po kratkih nagovorih se par drugih govornikov se je oglasil zopet princ Ghika, ki kljub prvi kalamiteti na kongresu se ni zapustil Trsta, in je poudarjal, da obžaluje, da kongres trati tako časa za vprašanjem omejitve Albanije. On pravi, Makedonije ni, Epiri ni, Stare Srbije ni, to so umetni pojmi, samo ena Albanija je. Evropska diplomacija zavlačuje rešitev našega vprašanja, Albanci pa rabimo za hitro in končno rešitev našega vprašanja samo tri stvari in sicer: »Prapor z orlom, puške in patroni!« — Katoliški svečenik Peter Tusa iz Malisije zagovarja zedinjenje vseh verskih izpovedanj v Albaniji za skupen boj proti katolikom, ortodoksom in proti Mohamedancem. — Dr. Pattajo, zastopnik ameriških Romunov želi, da bi se ustvarila velika Albanija pod avspicijami avstrijskega cesarja Franca Jožefa, italijanskega kralja Viktorja Emanuela in romunskega kralja Karola. Navzoči Arnarvi so prav po arnavsko pozdravljali omenjene vladarje. — Vsled vesti, da je grška blokada pri Valoni predrta, so se zborovalci še bolj ojačali in zahtevali od veselih, da delajo na to, da dobi Albanija tudi en del okupiranega bolgarskega ozemlja v okolici Ohridskega jezera, češ da se s tem zabrani združenje dveh čednih sovražnikov Albanije, namreč združenje Grkov in Srbov.

Gotovo je, da so zborovalci v Drcherjevi restavraciji to novo zahtevo viharo pozdravljali. — Namestnik princ Hohenlohe je povabil Albance, ozir. samo njih predsedstvo na dnevno. — Po tem intermezu se je vršila drugi dan — četrti zgodovinski dan — nova seja. Pozdravil je delegat provizorične albanske vlade v Valoni senator Kristo Meti kongres v imenu predsednika prov. vlade Ismail Kemal bega, ki izraža ponižno željo, da bi dosegel kongres kak uspeh. Apelira na pravičnost veselih, Evropa ne sme pozabiti plemenitega naroda Albancev, kajti tudi Skipetarji so pripravljeni z orožjem v roki priboriti si svoje pravice. Nekaj interesantnega in značilnega pa se je prigodilo med govorom Terencija Toccija. Govornik je omenil, da se je neki list — pravzaprav jih je bilo več — obregnil ob kongres, češ da obstoji in deluje ta pod protekcijo Avstrije in Italije. Govornik je zahteval, da naj se kongres oficijalno izjavi, da to ni res. Ko je nato govornik še nekoliko potpal avstrijsko in laško diplomacijo, pri čemer je imel mož morda najboljše namene, je naletel na strašen odpor predsedstva, nastal je hrup in vihar v dvorani — živela Avstrija! — in predsednik je vzel govorniku besedo. Toda Toci se ni uklonil, zapustil je rajše možko dvorano in odšel. Ko so se nemirni albanski duhovi zopet malo pomirili je predložil predsednik zborovalcem glavno resolucijo kongresa in zaključil zborovanje.

Vojna na Balkanu.

Vprašanje miru.

Poročaji smo že včeraj, kako malo verjetno je, da se sklene v doglednem času mir med Turčijo in Balkansko zvezo. Meja, ki jo hoče

Turčija, je za Bolgarsko popolnoma nesprejemljiva, ker bi ta meja izključila Lile Burgas in Corlu, kateri dve mesti Bolgarska gotovo ne pusti. Spominjamo se ob tej priliki, da je Bolgarska od početka vojne zahtevala dohod od Marmarskega morja, in da je zahtevala že, ko je sklepala premirje, Rodosto. Za polotok Kerzonez se ni nikdar potegovala, ker ni hotela spraviti veselih v zadrego.

Veleposlaniki so sami spoznali, da turške propozicije niso sprejemljive ter so to Turčiji tudi naznanili. Mogoče je, da so te turške ponudbe samo poskus barantati, gotovo pa je, da taki poskusi ne morejo pospešiti sklepa miru.

Tudi vprašanje vojne odškodnine ne bo mogoče prav lahko rešiti, zlasti ker je v Turčiji zainteresiran pred vsem francoski kapital.

V Carigradu pravijo, da lahko še čakajo in da hočejo čakati še en mesec. Takrat namreč se začne na Bolgarskem čas setve. Turčija upa, da bo ravno čas setve prisilil Bolgarsko, da popusti v svojih zahtevah. Toda kakor se čuje, so se na Ruskem osnovali že veliki poljedelski odbori, ki hočejo priskočiti v tem slučaju Bolgarski na pomoč in poslati na Balkan svoje delavce. Zadostovalo seveda tudi tako veliko število tujih delavcev ne bo, vendar je to gibanje dosti značilno. Ob tej priliki se spominjamo tudi na brzojavko, ki smo jo prinesli že pred več tedni iz Brna, kjer so osnovali moravski kmetje poseben odbor in zbirali kmetovalce, ki bi hoteli iti na Balkan obdelovat bratom polja. Kakšna je bila usoda tega odbora, in koliko kmetovalcev je zbral, nam sicer ni znano, značilno pa je to gibanje vsekakor, mogoče celo zelo idealno. Velikega uspeha od te bratske pomoči pač ni pričakovati, saj je znano, da se pogosto več obljublja, kakor je mogoče storiti.

Grki zasedli Santi Kvaranto.

Z otoka Krfa prihaja poročilo, da je zapustilo predvčerajšnem ob 11. dopoldne pristanišče mesta Krfa močno grško vojni brodovje in odplulo v bojnem redu proti severu. Več transportnih ladij je sledilo vojnemu brodovju. Nekako ob pol 2. je začelo grško vojni brodovje obstreljevati trdnjavo Santi Kvaranta. Streljanje topov se je slišalo kakor oddaljeno grmenje celo v mesto Krf. Pozno popoldne se je izvedelo, da Turki niso odgovarjali, marveč da so zapustili trdnjavo. Nekako ob enajstih ponoči so se vrnili v Krf transportni parniki. Grki so zasedli Santi Kvaranto in vzeli Turkom tudi več topov.

Naloga Turčije.

Dzavid beg, bivši turški minister, ki je dospel predvčerajšnem na Dunaj, se je izrazil napram nekemu sotrudniku »Neue freie Presse«, da ima Turčija dovolj sredstev, da nadaljuje vojno (?). Dobila je baje v celem od Italije in raznih družb dva milijona funtov. Prihodnja kulturna naloga Turčije je, da naseli v Anatoliji kakih 150.000 do 200.000 muslimanskih emigrantov, ki se bodo izselili iz Rumelije v Malo Azijo. Vprašanje orijentskih železnic še ni popolnoma zrelo ter bo mogoče govoriti o tem vprašanju šele po končani vojni. Tudi za posojilo sedaj ni primeren čas, ker bo mogoče najeti posojilo tudi šele, ko bo sklenjen mir.

Stajersko.

Iz Celja. (Koncert.) Narodna godba je priredila v nedeljo zvečer v veliki dvorani Narodnega doma izvrstno obiskani koncert, ki je v moralnem in gmotnem oziru jako dobro uspel. Strokovno oceno priobčimo v eni izmed prihodnjih števil. Sodelovalo je tudi naše vrlo delavno Dramatično društvo z enodejansko burko »Garibaldi«. Nastopili so gospa Ela dr. Kalanova (soproga učitelja Ribiča), gđc. Jožica Gregorinova (hčerka Ribičeva), gg. Stibler (učitelj Ribič), Vojska (»Garibaldi«, trgovec Zelenik) in Mravljak (Zelenikov sin). Igralo se je spretno in gladko kot vedno, zato nabito polna dvorana tudi ni štedila s priznanjem. Kakor čujemo, priredi Dramatično društvo svojo prihodnjo predstavo v nedeljo 16. marca. Med zunanjimi gosti smo opazili več Zidanmoščanov.

Iz Celja. (Nemški kavalirji.) V par celjskih nemških trgovinah je uslužbenih nekaj slovenskih deklet. Njihovi nemški gospodarji jih niso morda najeli iz kake posebne ljubezni in naklonjenosti do Slovencev, temveč zato, da jim za mal denar tlako delajo in slovenskim strankam dopisujejo ali v prodajalnicah strežejo. Da niso to morda kake narodne agitatorice, ve vsak, ki pozna naše celjske razmere. A v kljub vsemu temu so se naše med našimi

nemškutarji umazane duše, ki ta uboga dekleta po »vahtarici« in po »Marb. Ztg.« napadajo in nemške njihove gospodarje hujšajo, naj jih spravijo ob kruh. To sicer lahko storijo, ali mi bomo pa tudi skrbeli za to, da se bodo taki slučaji zvedeli in upoštevali. Kdo bo imel škodo, si ne bode težko izračunati. Opozorjamo pa tu Slovence, ki so v kakih trgovskih zvezah z nemškimi trdkami v Celju, naj ne bodo taki figamoti, da bi se v korespondenci svoje materinske sramovali, temveč naj vstrajajo na tem, da se jim dopisuje v pravilni slovenščini.

Iz Planine poročajo: Te dni je izginil neznano kam posestnik Tomaž Jančič. Bil je hudo zadolžen. Predno je izginil, je prodal vso svojo živino za približno 3000 K; denar je vzel seboj. Posestvo je prezadolženo za kakih 5000 K. Kam je šel Jančič ne ve nihko, tudi njegova uboga družina ne. Oškodovanih je veliko ljudi, ki so mu zaupali svoj denar.

Iz Gotovelj pri Žalcu nam poročajo: Naša občina stoji trdno v narodno-naprednem taboru. Najbolj umazani napadi po »Slov. Gosp.« in najbolj ostre pridige domačega župnika niso mogle naših ljudi odvrniti od njihovega političnega prepričanja. Sedaj so spustili klerikalci z verige svoje najhujše pse — prišli so k nam misijonarji. Nekateri iz Celja, drugi iz Ljubljane. In začelo se je v pridigah in spovednicah spreobračanje ne morda k vzglednejšemu krščanskemu življenju, temveč h Koroščevi stranki. Meščani, ki ne vidijo in slišijo, kako se ob misijonih dela z našimi kmečkimi ljudmi, niti ne verujejo v svinjarije, ki se godijo. V spovednici se vsakogar sprašuje, če čita »Narodni list« in v katerem denarnem zavodu ima naložen svoj denar. Če čita »Narodni List« in ima denar naložen kje drugje kot v klerikalnih posojilnicah, ne dobi odveze! Hujska se žene proti možem s sredstvi, ki jih človek ne more navesti v listu; hujska se može, naj žene pretepajo (!). V pridigah se napada naprednjake kot falote in brezvestne dobičkarje, ki so zvezani z židi in luterani! Na vrsto pridejo seveda tudi dnevnimi politični dogodki in kako lažejo pri tem pridigarji! Tu v Gotoveljah se je trdilo, da so si »liberalci« Polajnkotovo poverjenje pri klerikalni ljubljanski Zadrugi zvezi izmisli. (Bilo bi nujno potrebno, da bi se vse slučaje laži in obrekovanj, kjer le gre količkar za konkretne osebe ali zavode, zbralo in bi se ukrenili daljni koraki. Op. ur.) Vprašali bi razumnejše in poštenejše može v nasprotnem političnem taboru, ali tako agitacijo in take res falotske politične hujskarije brezvestnih farjev odobravajo? Kaj takega se menda ne uganja drugod ko med nami. In še so klerikalci predrzni dovolj, da se pred javnostjo ponašajo s svojo izobrazjenostjo, strpljivostjo in poštenostjo! Naj nas nikdo ne zavrne s trditvijo, da so to le obžalovanja vredni politični ekscesi posameznih fanatičnih duhovnikov; ne, v tem delu leži sistem. Vodja naših stajerskih klerikalcev, dr. Korošec, je izjavil na ustanovnem zboru unije avstrijskih katoličanov: »Ne gre nam toliko za to, kako potolči nasprotnika, ampak za to, da ga potolčemo...« Tega gesla se njegovi najzvestejši agitatorji, misijonarji, držijo. Ali možakarje bi resno svarili; zgoditi se utegne, da bi tu ali tam udarce, ki padajo po nas, parirali in vrnili. Posledic nismo krivi mi.

Koroško.

Celovška C. M. podružnica je imela v soboto 1. t. m. zvečer v hotelu Trabesinger letni občni zbor. Udeležba je bila prav povoljna. Zastopani je bil tudi odbor beljaške podružnice. Ker je bila podružnica po odselitvi g. dr. Gosaka brez predsednika, otvoril je zborovanje blagajnik g. Iv. pl. Kappus. Glavno društvo je zastopal potov. učitelj Ante Beg, ki je navedel marsikaj bodrilnega, pa tudi obtežilnega za zaslepljenice in zaspance. Celovška podružnica je lani prav pridno delovala in napredovala glede članov in dohodkov. Dohodke je pomnožila za 63 K, a vrhutega je podružnica položila temelj in deloma že zložila za dva obrambna kamna. Tudi na tem občnem zboru so pokazali zborovalci brezprimerno požrtvovalnost. Zložili so poleg članarine do 60 K ter tako dopolnili obrambni kamen, ki se je zasnoval na lanskem občnem zboru. Posamezni rodoljubi so polgali kar po 10 K n. pr. gg. Čad, Podboj, Zadnikar itd. Nadalje je g. Čad zdražbal svoj koleđarček »Branič slova mladini« na korist podružnici ter dosegel 25 K. Za predsednika podružnice je bil z velikim navdušenjem izvoljen g. prof. Štef. Podboj, ki je imel jako lep govor za

složno obrambno delo. Podpredsednica je ga. Tilka Stuhelčeva, blagajnik je zopet zaslužni g. Iv. pl. Kappus, istotako je znova za tajnika izvoljen g. Iv. Veber, za odbornika pa g. Jos. Čad. Preglednika sta gg. dr. Jos. Wieser in Jos. Stuhelč. Celovška podružnica ostane tudi pod novim odborom nekaka centrala vse obrambne organizacije na Koroškem.

Slovenski vojak v Celovcu. Vsakemu bivšemu vojaku in tudi drugim, ki celovško garnizijo le količkar poznajo je gotovo znano, kako težko stališče imajo celovski slovenski fantje. Povsod, kamor gredo v svojem prostem času, tudi če nesejo slovenske groše nemškemu obrtniku jih gledajo Nemci po strani, izživajo jih in drzijo in če le morejo povzročijo pretep. Da se slovenski fantje, ki ravno tako služijo morda še zvesteje, ne puste vsaj ne pretepati, tega jim ne more nihče zameriti. Gotovo pa so ravno tako obsojati kot drugi, če prično sami pretep. Res pa je tudi, da se pri vsakem pretepu med vojak, in ti pretepi so ravno v Celovcu neprimerno pogosti, zvali če je le mogoče vsa krivda na Slovence. »Die Siebzehner« pravijo Nemci in trobijo v svojih časopisih, ti so zverine in divjaki. Tako pišejo tudi o najnovejšem vojaškem pretepu v gostilni »Zur Linse« v Celovcu. Pri tem pretepu, prepri se je vnel zaradi plesalk, sta bila težko ranjena dva nemška vojaka. Nemci so se bali za svoja dekleta, to je jasno, saj so domači fantje in so hoteli če ne z lepoto pa z grdo odpraviti Slovence. Vsled tega nastal pretep. Eden nemških vojakov je dobil udarec s sabljo po glavi, drugi pa bajonetni sunek v trebuh. Prvega je udaril baje bataljonski hornist 17. polka četovodja Oblak, katerega so že aretirali, kdo je ranil drugega Nemca še ni znano, ker so se morali Slovenci predno je prišla policija, pred silnim pritiskom Nemcev umakniti. — Nemški listi pišejo, da je ta pretep povzročila narodnostna mržnja — seveda si tolmačijo Nemci to po svoje — vendar pa so v bistvu povedali resnico in jim prav radi priznamo, da je povzročila pretep narodnostna mržnja Slovencev napram Slovincem.

Na kolodvoru v Beljaku je zgorel voz slame, ki je prišla iz Ogrske. Ogenj je zanela iskra iz stroja. Južna železnica ima 2500 K škode.

Zagoneten napad. Neka stara žena je našla na poti iz Celovca k Sv. Primožu na cesti nezvestnega deželnega knjigovodjo Pavla Schussman v bolnišnici zavedel, je povedal. Celovec, kjer so dognali, da ima Schussman težko rano — vbođljaj z nožem — na hrbtu. Ko se je Schussman v bolnišnici zavedel je povedal, da ga je napadel od zadaj neki neznanec in mu zadal rano. Ker pri obtožencu ne pogrešajo niti denarja, niti ure ali drugih vrednosti, ki jih je nosil s sabo, se zdi oblastem ta izpoved neverjetna in iščejo za vzrok poškodbe druge okolščine.

Primorsko.

Umrl je na Lokvi veleposestnik, bivši župan, deželni poslanec itd. Anton Muhar, star 75 let. N. v m. p.!

Tržaški občinski svet. V ponedeljek zvečer se je vršila seja občinskega sveta tržaškega, ki je bila zelo zanimiva, posebno za Slovence in v vsakem oziru značilna za tržaške Lahe. Na dnevnem redu je bilo glasovanje za pokritje proračuna. Bali so se Lahi in v posvetovalnici so videli vsled tega Slovenci naenkrat skoro tuje obraze. Za veljavnost tega sklepa je treba kvalificirane večine in zbornali so vendar srečno enkrat skupaj tudi one svetovalce, ki se po navadi ne brigajo za seje občinskega sveta. Videlo se je možem, da niso vajeni posla v posvetovalnici in da so bili na laški vrvič pripeljani v dvorano. 54 so jih zbornali Lahi skupaj in sprejet je bil predlog finančne komisije brez vsakega spreminjevalnega predloga. Le tako naprej! — Se zanimivejša pa je postala zborovalnica, ko se je pričela razprava o nujnem predlogu svet. Vidakoviča, ki zahteva, da naj protestira mestni svet proti slavizaciji tržaške porote in ki naproša župana, da naj posreduje pri justičnem ministrstvu za odpravo te »nezakonitosti«. Lahom se je silno mudilo. Kljub temu pa je svet. Wilfan v dveh govorih pozval občinski svet k treznosti, češ da naj ne stori sebi te sramote, da bi glasoval za tako krivičen predlog in nepobito dokazal upravičene zahteve Slovencev v Trstu, katere je potrdila celo nemška vlada. Svetnik Puecher je stavil nato nov predlog v zadevi tržaške porote, župan pa je, ne da bi otvoril o tem predlogu debato in zavrnil dr. Slavika, ki se je priglasi k besedi, debato zaključil — bilo je namreč samo še 43 laških po-

slancev v zborovalnici — in odredil glasovanje. Na ta način je bil sprejet Vidakovičev predlog in župan bo interveniral. S tem pa seveda še ni rečeno, da so prišli tržaški Lahi zopet na svoj zelen otok.

Tržaško porotno sodišče. Nadaljevala se je razprava proti Ant. Žerjalu iz Pliskovice zaradi hudodelstva uboja. — Obtoženec je Slovenec. Ko je predsednik vprašal porotnike, če razumejo slovenski, je izjavil prvi porotnik Trampuš, da ne razume slovenski. Na to je odredil predsednik, da pokličejo tolmača. Branitelj obtoženca dr. Mandič je proti temu protestiral, drž. pravnik dr. Zumin je izjavil, da prepušča odločitev sodnemu dvoru in sodni dvor je sklenil, da se bo vršila obravnava slovenski, tolmač pa bo prestavljal laškemu Trampušu izpovedbe obtoženca. Za tolmača je bil imenovan avskultant dr. Irgolič, nakar so prisegli porotniki, tudi oni ki so Slovenci — italijansko. — Po dovršenem dokazovanju, govorih drž. pravdnika in zagovornika je stavilo sodišče porotnikom tri vprašanja. Porotniki so potrdili vprašanja glede uboja in glede polne pijanosti soglasno, vprašani glede naključne pijanosti pa z glasovi, nakar je bil Žerjal oproščen hudodelstva uboja, obsojen pa je zaradi prestopka pijanosti na 2 mesece zapor.

Samomor finančnega stražnika. V Borkovljah se je ustrelil s samokresom finančni stražnik Ivan Koci in sicer vsled slabih gmotnih razmer. Koci zapušča mlado vdovo z 1 otrokom.

Tat v policijski stražnici. Na policijsko stražnico je prišel 23letni kočijaž Jože Verner iz Gorice in je vprašal za nekega svojega znanca, če je res aretirani. Stražniki so šli poizvedovat, med tem pa je Verner snel s kljuka plašč nekega stražnika, v plašču je bila denarnica s 37 kronami in pobežnil.

Zaradi javnega pohujšanja so aretirali v Trstu 33letnega voznika Ivana Zobca. Mož se je nedostojno vedel napram več otrokom.

Eksplodizija bencina na ribiškem motornem čolnu. V reškem pristanišču je eksplodiral sod bencina na motornem čolnu »Maria B.« Tri osebe, ki so bile na čolnu je rešil motorni čoln »Maria«. Takoj nato sta eksplodirala še dva sode bencina. Čoln se je vnel in se potopil. Škoda znaša čez 15.000 kron.

Občni zbor Ljubljanske kreditne banke.

Danes ob 10. dopoldne se je vršil XIII. redni občni zbor »Ljubljanske kreditne banke«. Zastopanih je bilo 6550 delnic, navzočih 30 delničarjev.

Predsednik ravnatelj Ivan Hribar je pozdravil navzoče in konstatiral sklepčnost. Naglašal je, da je banka letošnjo krizo zelo dobro prestala in da zlasti centrala krize skoraj ni občutila. Izkaz meseca februarja t. l. pa dokazuje, da o krizi še skoro ni več sledu. Upravni svet predlaga obnemu zboru 6% dividend, samo iz tega razloga, da se rezervni sklad okrepi in da doseže rezervni fond s pokojninskim zakladom vred en milijon kron, kar odgovarja 12 $\frac{1}{2}$ % delniške glavnice.

Predsednik predstavi nato cesarskega komisarja vladnega svetnika Ivana Kremenška in v zapisnikarja notarja Ivana Plantanana. Za verifikatorja zapisnika imenuje gg. dr. Cerneta in Šebenika. Iz poročila upravnega sveta posname-mo sledeče:

V preteklem XII. poslovnem letu je »Ljubljanska kreditna banka« delovala že z zvišano delniško glavnico od 8.000.000 K, pri kateri pač ni bilo mogoče doseči enakega percentualnega obrestovanja kakor leta 1911 z manjšo glavnico 5.000.000 K, kajti dežolatne politične razmere so zlasti v drugi polovici preteklega leta jako neugodno vplivale na denarni trg in vsled dragine denarja na gospodarski položaj v obče. Posebno je konstatirati, da se je v teh kritičnih časih jasno izkazala popolna likvidnost »Ljubljanske kreditne banke« zupanega denarja tako, da je bila banka celo v položaju, priskočiti na pomoč s primernimi krediti nekaterim manjšim denarnim zavodom, ko se jim je od drugih strani kredit naglo odpovedal.

Čisti dobiček za leto 1912 znaša po odbitku vseh stroškov in bremen 616.363 K 84 vin, in v številski prenos dobička iz leta 1911 48.112 K 40 vin, skupno 664.476 K 24 vin, kar odgovarja 8 $\frac{1}{2}$ % nemu obrestovanju zvišane delniške glavnice 8.000.000 K.

Začetkom 1912 je banka otvorila v Gradežu za poletno sezijo agencijo, katere je sicer dobro poslovala, toda vseh stroškov v prvem letu svojega poslovanja ni pokrila; po-

družnica v Celju se uspešno razvija in je pričakovati v drugem letu njene obnove aktivne bilance.

V uvaževanju dejstva, da denarna kriza še traja in ker ni pričakovati, da bi se gospodarske razmere v doglednem času na bolje obrnile, predlaga upravni svet slavnemu občnemu zboru, da se pridrži iz dobička minulega leta za posebni rezervni fond v svrhu pokritja morebitnih meničnih, oziroma kontokorentnih izgub znesek 100.000 K in nasprotno restringira dividenda od 7% na 6%.

Stanje posameznih oddelkov bančnega poslovanja je bilo koncem leta 1912 sledeče: Tekom leta 1912 se je dvignilo stanje vlog na knjižice za 8.836.355 K 69 vin., stanje dne 31. decembra 1912 je bilo 7.817.136 kron 82 vin. — Stanje dne 31. decembra 1912 vlog na tekoči račun in žirokonto 5.420.033 K 19 vin. — Stanje imenične listnice 6.298.565 K 02 vin., vrednostnih papirjev 2.242.484 kron 05 vin. — Rezervni sklad banke naša koncem leta 1912 735.571 kron 00 vin.

Občni zbor podeli nato upravni svet absolutorij in mu izreče za vlog predsednika nadzorstvenega a. Ubaldia pl. Trnkóczyja alo. Nadzorstveni svet se je prelo, da je poslovanje banke v pomem redu, revidiral je vse knjige 12. maja 1912, bil pri inventuri dne 30. in 31. decembra ter je pregledal bilanco.

Občni zbor je nato sklenil razdeliti čisti dobiček 664.476 K 24 vin. sledeče: 5% dotacija rednemu rezervnemu zakladu 30.818 K 19 vin., 5% dividenda in 1% superdividenda od 20.000 delnic 480.000 K, 10% taničema upravnemu svetu 18.554 K 56 vin., dotacija pokojninskemu zakladu 10.000 K, posebnemu rezervnemu fondu za morebitne menične izgube 160.000 K, posebna dotacija rednemu rezervnemu zakladu 10.378 kron 92 vin. Ostanek se prenese na račun leta 1913.

Izvršilo se je nato sklepanje o izpremembi pravil, o kateri bi bilo preobširno poročati. Izpremembe se jejejo § 10. (dodatek o nakupovanju lastnih zadolžnic), vstavi se med paragrafa 10. in 11. še en paragraf, ki daje hanki pravico, izdati bančne zadolžnice v industrijske in tovarniške namene. Zato se to poslovanje uredi v posebnem odstavku 14. paragrafa, ki se vrine po § 64. V §§ 34. in 35. se izpremene določila tako, da določijo občni zbor način razdelitve čistih prihodov in nadzorstveni svet vedno nove moči.

Pri volitvi 4 članov upravnega sveta so bili soglasno zopet izvoljeni g. ravatelj Ivan Hribar, veleposelnik Gabrijel Jelovšek, arhitekt Krásný in župan dr. Ivan Čavčar. V nadzorstveni svet so bili nato izvoljeni g. Fr. Črbohath, dr. Alojzij Kokalj, Ivan Mejač, dr. Ivan Černe in Nikola Novakovič. Dosedanji predsednik Ubaldia Trnkóczy je odklonil zopetno izvolitev z utemeljevanjem, da je pravično, če prihajajo v nadzorstveni svet vedno nove moči.

Občni zbor izreče nato zalivalo članu nadzorstvenega sveta Vitu Hrdinju ter izrazi obenem prošnjo, da bi se tudi nadalje na prošnjo upravnega sveta odzval povabilu, če bo reba kake revizije.

Dnevne vesti.

Dopolnilna volitev v mestni skupini Kamnik - Tržič - Radovljica. Prav nič nismo bili presenečeni nad izidom včerajšnje dopolnilne volitve v mestni skupini gorenjski. V tistem trenutku, ko je naša »nepristranska« delžna vlada dala svoj blagoslov klerikalnemu zakonolomstvu, smo že vedeli, pri čem da smo in da mora biti izvoljen večni klerikalni kandidat dr. Vinko Gregorič. Toda ali imajo klerikalci vzrok, da se veselo te »zmage«? Če bi imeli ti ljudje le klerikalno čista poštenost, bi se te »zmage« sramovali v dno duše, zakaj jasno kot beli dan je, da je postal dr. Gregorič deželni poslanec le s pomočjo goljufije in zakonolomstva. Toda o poštenosti in politični dostojnosti govoriti pri klerikalcih, se pravi toliko, kakor ciganu pripovedovati, da ne sme krasti. Saj je notorično da sloni vsa moč klerikalne stranke na naši kranjski deželi na prevari, goljufiji, na zakonolomstvu in na najsurovejšem nasilstvu. Če bi se klerikalci v političnem boju posluževali poštenih sredstev, bi bili še danes tam, kjer so bili pred desetimi leti. Na njih orožje je bilo nasilstvo in terorizem, prevara in goljufija, zakonolomstvo in hladnokrvno preziranje veljavnih postav. Vse to jim je doneslo trenutne uspehe. Vprašanje pa je, ali bodo ti uspehi tudi trajni? Če je resničen aksiom, da more uspevati samo to, kar sloni na zdravi in solidni podlagi, potem nosi klerikalna stranka že danes v sebi klice goto-

vega razpada, zakaj ni je organizacije pod solncem božjim, ki bi bila zgrajena na tako nezdramem in nesolidnem temelju, kakor je stranka, ki se po krivici imenuje »slovensko ljudsko«. S svojo politiko, ki zasleduje svoje cilje brez vseh skruplov, je zastrupila in korumpirala že vse naše javno življenje. V naši javnosti že nihče več ne vprašuje, ako je kaj dovoljeno, ali je pošteno in moralno, marveč edino vprašanje je, če vodi določeno sredstvo k cilju in smotru. In če vodi k cilju, potem se ga poslužuje vse, in če je še tako nemoralno in ničredno. In če določeni, ki nimajo toliko spretnosti kot njihovi učitelji, pridejo ob koncu koncev vendarle v konflikt z zakoni, potem se trkajo samozvestno na prsa, češ, ničesar se nam ne more zgoditi, saj so nas tako učili naši vzorni katoliški voditelji, ki sami delajo prav tako. In posledica? V celi Avstriji ne dajo razmeroma volilne goljufije sodiščem toliko opraviiti kakor samo na Kranjskem! In to so po pretežni večini sami klerikalci! Kaj pa, ako bi si končno jeli klerikalce jemati za zgled tudi naprednjaki in socialisti? Potem bi naša sodišča ne imela z ničemer drugim opraviti kakor z volilnimi sleparijami! Seveda take male ljudi se kaznuje in zapira, oni veliki gospodje, ki opravljajo volilne goljufije in zakonolomstva kar na debelo, in ki so s svojim velikim zgledom krivi vseh onih malih zločincov, pa nosijo ponosno in ošabno pokonci glave in še vlada sama jih blagoslovila v njihovem početju! O tempora, o mores! Kam smo že prijadrali pri nas na Kranjskem! Prišli smo že tako daleč, da je poštenjak prišel že ob vsako veljavo in da gospodari v naši javnosti, ki je večji lopov in slepar. Ne bje se več poštena in dostojna borba, kakršna se spodobi med možmi, marveč tekmuje se v politiki samo še v nepoštenosti, v sleparstvu in lopovstvu. Zato so tudi razni naši volilni redi tako spretno skovani, da puščajo široko odprta vrata raznim manipulacijam, ki so v prav sumljivem sorodu z najrazličnejšimi goljufijami, sleparstvi in lopovščinami. Pri nas torej ne zmaguje tisti, ki ima zakon na svoji strani, marveč tisti, ki zna zakon postavljati na glavo in ga lomiti brez vsakih skruplov! To je treba konstatirati vzpričo včerajšnje volitve. Sicer pa še ni vseh dni večer: kar je dovoljeno enemu, ne more biti zabranjeno drugemu! Če gotovi krogi res hočejo imeti popolno anarhijo v našem javnem življenju, naj jo pa imajo!

Kdo je izvolil dr. Gregoriča? »Slovenec« pravi, da meščani gorenjskih mest Kamnika, Tržiča in Radovljice. Toda treba je pogledati samo volilne imenike v Kamniku in Radovljici. Tu so vpisani kmetje iz Mekin, Stranj, Podgorja, Lancovega, Lesce itd. In če preštejemo vse te, jih dobimo nad 200. Ali so to kamniški, tržički in radovljiški meščani? Kdo je potem izvolil Gregoriča? Meščani? Kakor dejstvo pravi, ne, marveč okoliški kmetje! Dr. Gregorič torej ni deželni poslanec mestne skupine Kamnik - Tržič - Radovljica, marveč je izvoljenec — v deželnem volilnem redu tega sicer ni — vaše skupine Mekinje - Stranje - Podgorje - Lancovo - Lesce itd., in še to samo za eno leto, ker čisto gotovo je, da bodo že prihodnje leto v Kamniku, Tržiču rekli dr. Vinku: le-ta nam »poslanil« ne bo!

Iz Kamnika. V zadnjem hipu pred včerajšnjo deželnozbornico volitvijo je klerikalen brezvestnež v »Slovenec« obelodanil gorostasno laž, da je prejšnja napredna večina v občinskem zastopu spravila Kamnik na rob propada. Tukaj je vsakomur znano, da so ravno klerikalci, katerih je bila skoraj polovica vseh občinskih odbornikov, hudobno zavirali občinsko gospodarstvo, da so mogli ko- nečno vriniti občini gerenta. Če se pri takih razmerah ni mogla vsaka stvar dognati, ni čuda in krivda zadene klerikalce same. O namišljenih gospodarskih uspehih sedajnega klerikalnega občinskega odbora je pa meščanstvo včeraj sodilo. Najmanj dve tretjini meščanskih volilcev ni volilo klerikalnega kandidata, kateremu je nezaslišano zakonolomstvo prislepilo samo v Kamniku nad 160 glasov.

Blamaža »Neue Freie Presse«. »Neue Freie Presse«, je kakor je znano, najbolj informiran list na svetu. Te dni je priobčila senzacionalno vest, da je vojna uprava sklenila v vojaških uradih nastavljanje tudi ženske. To svojo vest je zaključila s stavkom: »Odločitev vojne uprave je dokaj presenetljiva; odločilo je morda na to vplival ugoden sprejem, katerega je našel sličen predlog senatorja Duca Melbista - Berso-Thum v italijanskih zakonodajalnih zastopih.« — Vsa vest je seveda od kraja do konca izmišljena in »najbolj informiran« list »Neue Freie Presse« je bil grdo speljan na led, zakaj v Italiji

ni senatorja, ki bi se pisal »Du Kameel bist aber so dummi«!

Imenovanje. Tajnik finančne prekurature v Ljubljani dr. Karel Galle je imenovan za finančnega svetnika.

Predavanje »Križem Stare Srbije, Makedonije in Trakije«. ki je napovedano za danes zvečer, odpadla — ne po krivdi predavatelja, ker se niso došli naročeni diapozitivi za skioptične slike. Kdaj se bo vršilo predavanje, se bo pravočasno naznanilo.

Srečke dobrodelne loterije se po deželi prav pridno razpečavajo. Ljubljana pa kaže vsekakor premalo zanimanja zanje. Če bi vsak imovitejši Slovenec kupil samo po eno srečko, bi bilo vseh 20.000 srečk že razprodanih. Skoraj samo 6 tednov je še do zbiranja. Slovenci in Slovenke, žrtvujte vsak po krono za slovensko umetnost! Srečke je dobiti po vseh ljubljanskih slovenskih trafikah ter pri odbornicah »Splošnega slovenskega ženskega društva«. Članice društva, prodajajte pridno srečke!

Kinematograf »Ideal«. »Žensko srce« krasna, kolorirana senzacijska drama iz življenja umetnikov, se predvaja le še danes in jutri pri večernih predstavah in je včerajšnjim obiskovalcem kar najbolje ugajala. — Napeto pozornost zbujajoče dejanje, krasna scenerija in dovršena igra bo gotovo vsakega zadovoljila. — Tudi ostale slike so prvovrstne, posebno dober je Prince v igri »Morice išče službe«.

Nevaren bolnik. Včeraj popoldne je prišel neznan, bradat človek v franciskansko cerkev, iz katere je kmalu prišel in potem sedel na stopnicah nekaj ur. Nato se je slekel sukno ter jo vrgel proč, kakor tudi palico, klobuk in neko nabožno knjigo in, ker je videl, da se mu bliža stražnik, šel v bližnjo Zanklovo trgovino z barvami, kjer se je takoj prijel za blagajničarino mizo. Ko pride za njim stražnik, kateremu se je zdelo celo neznančevno obnašanje zelo sumljivo in ga vpraša, kdo je, zgrabi mož takoj za steklen krožnik in udari z njim stražnika po glavi. Varnostnemu organu priskoči takoj na pomoč prodajaljsko osebo in ko je prišel še en stražnik, so hudo razburjenega moža, ki je bil okrog sebe z nogami in rokami ter hlastal z zobmi, da bi bil katerega ugriznil, z največjo težavo uklenili potem pa poklicali odgonski voz, s katerim so ga prepeljali na osrednjo policijsko stražnico. Tudi tukaj je tako počel, da ga je komaj več stražnikov zamoglo obleči v prisilni jopič. Poklicani policijski zdravnik g. dr. Illner je konstatoval hudo blaznost (Tobsucht) in odredil, da so ga z rešilnim vozom prepeljali v blaznico. Kdo je ta nesrečnež, se ne ve, ker ni imel pri sebi drugih dokazil, kakor več pisem, naslovljenih na Anton Hace, Trbovlje. Mož ima veliko črno brado in desno nogo poškodovano.

Trden mož. V Hradeckega vasi se nahaja posestnik in zasebnik Jožef Jesih, ki ima že 71 let, a je kljub svoji visoki starosti največji prijatelj vode. Možu posebno prija mrzla kopel v Grubarjevem prekopu. Ko se bliža polnoči, se ogreje v toplo odedo in gre na brez, kjer si priveže za v škarpno zabiti drog vrvi, se sleče in za vrvi držeč kakih 5 minut plava po vodi, potem pa se zopet obleče in lihti v gorko posteljo domov. Mož kopelji tudi sedaj, ko je bila huda burja ni opustil in pravi, da ko bi te ne vporabljal, bi ne imel na rami že sedem križev, marveč bi že za vedno počival v materi zemlji.

Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 140 Slovencev, 46 Hrvatov in 16 Kočevarjev. 40 Kočevarjev je prišlo z Dunaja, 17 se jih je odpeljalo pa v Linc. — V Inomest je šlo 47. v Heb 27. v Buchs pa 19 Hrvatov. 40 Lahov je šlo na Dunaj, okoli 100 pa v Budimpešto. 27 Hrvatov se je odpeljalo na Dolenjsko, 19 slovenskih tesačev se je povrnilo pa iz ogrskih šum.

Izgubljen in najdeno. Inženir g. Viktor Turnšek je izgubil denarnico, v kateri je imel okoli 63 K denarja. — Poštni aspirant g. Rajko Koritzky je izgubil kolesno napihajočo. — Delavec Jožef Cesar je našel srednjo vsoto denarja, katerega dobi izgubljeni nazaj Pred Prulami št. 23.

Narodna obramba.

Narodni Šiskarji se že danes opozarjajo na zabavni večer podružnice sv. Cirila in Metoda v Spodnji Šiški, ki se vrši v nedeljo dne 9. marca ob polu osmi uri zvečer pri »Kankertu«. — Poleg pevskih in godbenih točk je na programu tudi burka »Bucek v strahu« in se nam tako obeta res lep in zabaven večer.

II. občni zbor Ciril Metodove podružnice v Žireh se bo vršil v

nedeljo 9. suša ob 3. popoldne v gostilniških prostorih pri »Bahaču« v Stari vasi, Žirovci in Žirovke, vaša dolžnost je, da se udeležite v častnem številu občnega zbora naše prekoristne C. M. podružnice in da po svojih močeh skrbite, da se podružnica dvigne po številu članov. — Rešujmo slovenski narod!

Društvena naznanila.

Krajevna skupina za vzgojo vojnih in policijskih psov v Ljubljani priredi dne 5. marca zvečer ob 8. v restavraciji g. Fiala v Gradišču prosti pogovor o policijskih in vojnih psih. K temu sestanku vabijo se p. t. društveni člani, kakor vsi oni, ki se za zadevo zanimajo.

Prosveta.

Iz gledališke pisarne. V četrtek, dne 6. marca proslavi slovensko gledališče petinidesetletnico delovanja svojega člana g. Danila s častnim večerom. Vprizori se globokopoeitično moderno delo Italijana Sem Benellija »Ljubezen treh kraljev«, ki jo je poslovenil po izvirniku znani lirik Alojzij Gradnik. Vlogo slepega starca Arhibalda bo igral g. Danilo. Druge glavne vloge so v rokah g. Kreisove in gg. Bukška, Fišerja in Štruklja; režira g. Skrbinšek. Lepo delo in slavnostna prilika zaslužita pač prijazne pozornosti našega občinstva.

Danilova 35letnica. Gospod Danilo, širok znan in priljubljen član slovenske drame, obhaja 35letnico svojega umetniškega delovanja. On je eden tistih domačih igralcev, ki so pred davnimi leti prvi govorili slovensko besedo z odra, rastle z mlado slovensko Talijo in ji ostali zvesti do današnjih dni, ko poslušamo v deželnem gledališču le svojo govorico. Marsikdo izmed onih njegovih tovarišev in tovarišic, ki so bili nadarjeni, kakor on ali tudi manj, je odšel med bogatejše narode za boljimi kruhom. Odhajali so, kakor še danes odhajajo. Ko se je dvignil nad povprečnost, izkuša priti drugam in v boljše razmere. Danilo ni storil tako. Vsega se nam je dal. Posvetil nam je vso svojo mladost in posveča nam vso svojo možko dobo. — Življenje naših umetnikov ni prijetno. Slabe in zamotane gnotne razmere jim čepo neprenehoma na vratu in vzporedno z neprijetnim in utrudljivim bojem z njimi teče njihovo umetniško delovanje. Komedijski smeh in gorjupa čaša življenjskih nepravil jim obenem tišči na usta. Prvega zahteva poklic, drugo borno in tesno življenje. In večkrat tudi publika ni prijazna. Redkokdaj je zadovoljna s kompromisi, vedno hoče celotnega umetnika in popolno umetnost in se da nerada omiliti z življenjskimi oziri. Danilo je preživel mnogo tega in še vedno preživlja. In vseeno se je povzpел nešteto krat nad vse vsakdanjosti in se izkazal kot izboren igralec. Igral je vse mogoče vloge. Videli smo ga v tragediji, v komediji, v veseligradi in burki in tudi v opereto je znal vtakniti srečno karikaturu. Kar se tiče maskiranja je on na našem odru eden prvih, če ne prvi. Njegove maske frapirajo večkrat po svoji plastični karakteristiki. Spominjamo samo na domače tipe, tako na Dolfa v »Desetem bratu«, na Rajtguza v Rokovnjačih, na rdečelasega dacarja v farsu »Pohujšanje v dolini šentflorjanski«. V Danilov repertoar spadajo dela najboljših avtorjev. Nastopal je v delih Shakespearea, Goetheja, Tolstoja, Gogolja, Schillerja, Gorkega, Čehova, Hauptmanna, Sudermana in Ibsna. Sodeloval je v vseh izvirnih slovenskih dramah. Tako v Rokovnjačih, Tekmi, Desetem bratu in v Cankarjevih igrah »Jakob Ruda«, »Kralj na Betajnovi«, »Lepa Vida«, »Za narodov blagor« in v farsu iz šentflorjanske doline. V letošnji sezoni je zlasti uspel v vlogi Reknitza, junaka iz Sudermannove »Tihe sreče« in v vlogi starega žida v Birinskega »Vrtoglavih«. Med njegove uspehe spada Osvald v Ibsnovih »Strahovih« in dr. Rank v Ibsnovi »Nori«. Poleg tega se je odlikoval Danilo vselej kot energičen, vreden in spreten režiser, ki ima poleg velike izkušnje tudi dovolj originalne fantazije. — 27. januarja t. l. je preteklo 35 let, kar je nastopil jubilat prvi na javnih deskah. Intendanca gledališča mu prireja v ta namen časten večer, ki se bo vršil v četrtek, dne 6. marca t. l. Igrali bodo Sem Benellija tragičen poem »Amore dei tre ré«, kjer bo posebej Danilo slepega starca Arhibalda. Delo samo je globokopoeitično in zasluži vso pozornost; temveč pa je zasluži za to, ker praznuje z njim Danilo svoj 35letni igralški jubilej.

Umetnost.

Koncert »Glasbene Matice«. V petek, dne 7. marca 1913 točno ob pol 8. zvečer in v nedeljo 9. marca ob pol 5. popoldne v veliki dvorani hotela »Union« dva velika koncerta pod vodstvom koncertnega vodje g. Mateja Hubada. Izvajal se bode Mrtvaški ženin balada za samospeve, mešan zbor in velik orkester. Uglasbil Anton Dvořak. Op. 69. Besedilo zložil K. J. Erben, poslovenil Jos. Stritar. Sodelujejo: Gdč. Mira Koroščeva, primadona zagrebške opere. (Sopran - nevesta); g. Josip Križaj, operni pevec ljubljanskega deželnega gledališča. (Baspripovedovalec); g. Josip Rijar, v. c. gojenec c. kr. akad. za glasbo in uprizarjačo umetnost. (Tenor - ženin); pevski zbor »Glasbene Matice« in »Slovenska Filharmonija«, pomnožena po nekaterih članih in gojenih »Glasbene Matice«. Slavno občinstvo prosimo — da zasede prostore pred začetom koncerta — in ne moti proizvajanja s poznim prihajanjem. — Cene prostorov: Sedeži po 5, 4, 3 in 2 K, stojišča po 1 K 20 v, za diake po 60 v, se dobivajo v trafiki gdč. Jerice Dolenčeve v Prešernovi ulici v Ljubljani in na večer koncertov pri blagajni. — Besedilo se dobiva istotam za ceno 20 v.

Razgled po slovanskem svetu.

Jubilej predsednika »Slovenske časnikarske zveze« Josipa Holečka. Pretekli četrtek je slavil urednik »Narodnih Listov« v Pragi in predsednik »Slovenske časnikarske zveze« gosp. Josip Holeček svoj 60. rojstni dan. Rodil se je v Stožicah pri Vodnjanu na južnem Češkem in se je po končanih naukih posvetil književnosti in časnikarstvu. Leta 1875. je izbruhnila vstaja v Hercegovini, ki je izvala srbsko - turško in črnogorsko - turško vojno. Poln navdušenja je takrat hitel mladi Holeček na črnogorsko bojišče kot vojni poročevalec »Narodnih Listov«, s katerimi je ozko zvezano njegovo življenje, saj je še danes njih urednik. Kot dopisnik se je udeležil vseh bojev in vztrajal na bojišču do konca. Vrnivši se domov, je spisal knjigo v treh zvezkih »Za svobodo«, v kateri je opisal junaško borbo črnogorskega naroda za svobodo. Leta 1879. je izdal prvi zvezek svojih »Črnogorskih pripovedk«. Prvem zvezku je sledil leta 1881. drugi. Znamenito je njegovo delo »Črna gora v miru«, ki je izšlo leta 1883. Leta 1899. je napisal razpravo »Črna gora koncem stoletja«. Obe ti knjigi sta za poznavanje Črne gore epohalnega pomena. Veliko pozornost je vzbudila njegova razprava »Bosna in Hercegovina za časa okupacije«, ki je izšla leta 1901. Ta njegova knjiga je povzročila ostre polemike med srbskim in hrvaškim časopisjem. Plod njegovih potovanj na Rusko sta knjigi »Rusko - češka poglavja« in »Potovanje v Rusijo«. Kot beletrist je nastopil Holeček s svojim romanom »Naši«, povzetem iz južno - češkega življenja. Ta roman je edinstven v češki literaturi ter predstavlja tip češkega vaškega romana. Toda Holeček ni samo pisatelj in izvrsten publicist, on je tudi izboren prevajalec. Zlasti njegovi prevodi srbskih narodnih pesmi se odlikujejo po svoji točnosti, vernosti in krasoti. Leta 1874. in 1875. je prevedel na češki jezik »Junaške pesmi bolgarskega naroda«. Leta 1876. je prepešnil »Pesmi hercegovanske«, l. 1884. pa »Srbsko narodno epiko«. Sredi svojega neumornega pisateljskega in časnikarskega delovanja je našel še toliko časa, da se je učil finskega jezika. Plod tega truda je bil prevod finskega epa »Kaleval« (leta 1896.) in finskih lirskih pesmi »Kanteletar« (l. 1905.). Delo njegovih rok je bila tudi »Zveza slovanskih časnikarjev«, ki se je zopet pod njegovim vplivom l. 1910. v Sofiji spremenila v »Vseslovansko časnikarsko zvezo«. Predsednik in duša te zveze je bil in ostane Josip Holeček. Zaslužnemu in velesimpatičnemu slavljencu ključemo tudi Slovenci: Na mnoga še leta!

Izpred sodišča.

Izpred tukajšnjega porotnega sodišča. Prilika napravi tatove. Žalosten slučaj se je odigral včeraj pred porotniki. Obožen je bil zaradi tatvine mlad trgovski pomočnik Peter Dervnovšek. Tat je postal fant na sledeči način: Leta 1907. je vstopil kot trgovski vajenec v trgovino Marije Müllerjeve v Zagorju. Bil je izredno priden vajenec, ročen za delo in zanesljiv uslužbenec. Gospodinja mu je zaupala končno toliko, da ni pred njim nobene stvari zapirala. Ta prilika je bila zanj usodna. Fant je rasel, prišel je počasi v družbo in treba mu

Je bilo sem ter tja kaj trošiti. To ga je dovelo, da je začel izrabljati zaupanje gospodinje in jemati gospodinjini denar iz predala. Začel je prav z malim, jemal je krajcarje, nato desetine, polagoma pa, ko je trošil več, je začel jemati tudi kronce. Vsak dan nekaj. Imel je denar in začel je, ko je postal pomočnik in seveda kot tak še več rabil, potrato živeti, popivati in vasovati, pri tem pa je tudi začel zanemarjati službo. Kradel je končno tudi drugo blago iz trgovine. Njegova gospodinja, ki pa o tatvini še ni nič vedela, ga je vsled nemarnosti v službi odslavila, preskrbela pa mu je dobro mesto v Ptuj, in sicer pri Leposiju. Mož pa je kradel tudi tam, in tam je prišla tudi tatvina na dan. Povodom hišne preiskave so našli pri njem 2430 K denarja in nebroj perila in drugih stvari, katere je ukradel Dornovšek še Müllerjevi. Fant odkrito in skesano tatvino pripozna. Porotniki so vprašanje glede tatvine potrdili z 8 glasovi in sodišče je obsodilo, oziraje se na več olajševalnih okoliščin, Petra Dornovška na 1 leto težke ječe. V kazen se mu všteje preiskovalni zapor od 16. januarja.

Uboj na Suhi pri Škofji Loki.

V petek in soboto, 22. in 23. novembra l. l., se je polglasno in zaupno razširila po Trati pri Škofji Loki in po bližnjih selih vest, da so se na Suhi prejšnje popoldne stepli in da je pri tem Jakob France s Trate zabol delavca skladača na kolodvoru, Petra Svoljšaka, z nožem v hrbet. Govorica se je pojavila in razširila bi se bila bliskoma po celi okolici, da niso videli drugi dan in še par dni potem Petra Svoljšaka zopet na delu, kot bi se mu res ne bilo nič prigodilo. Mož je delal in pil kot običajno naprej. Toda popolnoma poglobljena govorica ni in izbruhnila je po tej tihoči z vso silo zopet na dan, ko je začel Svoljšak koncem meseca hirati, posebno pa še, ko se je odpeljal v bolnišnico v Ljubljano. Dne 4. decembra pa je prišla iz Ljubljane usodna vest, da je Peter Svoljšak v bolnišnici umrl, in sicer vsled zastrupljenja krvi, katero zastrupljenje je povzročila zanemarjena, inficirana in ognjeno rana v hrbtu, katero mu je zadal njegov bivši prijatelj France Starman po domače Jakob. — Nekaj dni potem so Starmana aretirali, češ, da je begosumen, uvedla se je preiskava, kateri je sledila večerajšnja porotna obravnava. — Senatu je predsedoval nadsvetnik Kavčnik, prisednika sta bila Persche in Milčinski, zapisnikar dr. Kavčič, državno pravništvo je zastopal dr. Kaiser, obtoženca pa je zagovarjal dr. Frlan. Dvorana je bila nabito polna, obravnava se je pričela ob pol 4. popoldne. — Obtožnica dolži Franceta Starmana hudodelstva uboja, ki se je izvršil sledeče: France Starman je popival dne 20. in 21. novembra v družbi pokojnega Svoljšaka, Franceta Hafnerja, Valentina Komana, Štefana Komana in hlapca Skobca na Trati in na Suhi po raznih domačih zasebnih hišah in v gostilni Stenibirtovi. Nazadnje so bili pivci: obtoženec, Svoljšak in Skobec pri konjederki Vaševi na Kamnitniku, odkoder so šli ponovno k Komanu po domače Pahorju na Suho. Že med potjo je obtoženec postal nasilen in sunil mladega fanta Skobca, da bi bil skoro padel. Za Skobca se je zavzel Svoljšak in to je bilo zanj usodno. Starman se je nad svojim prijateljem zaradi tega razjezil — bili so vsi več ali manj pijani — in pri Pahorju se je nad njim maščeval. Vrgel ga je najprvo čez stol na tla, stopil mu je, češ, da mu bo pomagal vstati, na prsi, nato pa ga je, ko se je Svoljšaku posrečilo vstati, sunil med vratni trikrat z nožem, katerega je imel že pripravljene v odprtga v notranjem žepu suknjice, v hrbet. — Svoljšaka so odstranili in zaprli v kuhinjo, Starman je še malo porogovilil v veži in pred hišo in odšel. Rane niso bile težke, vendar pa so se Svoljšaku vsled malobrižnosti in nemarnosti ognojile, zastrupila se je kri in Svoljšak je na ta način vsled zaoblenih ran umrl. — Zagovor obtoženca se opira predvsem na popolno pijanost. Starman se zaveda, kaj je delal samo do trenutka, ko se je poslovil od konjederke Vaševe, od takrat naprej pa se ne spominja ničesar več in se je zavedel šele drugi dan. Sodna izvedenca - zdravnik sta izpovedala, da je bil vzrok smrti ta, ki je naveden v obtožnici in potrdita možnost, da je nastala infekcija rane že pri vbodljaju ali pa tudi pozneje vsled zanemarjenja rane. Priče so izpovedale: Štefan Koman, Valentin Koman, B. Schmelzer, Skobec in Marijana Gaber, da je bil obtoženec malo pijan že prejšnji dan, še bolj pa usodni dan in da se je tisto popoldne pred dejanjem, v hiši, kjer se je izvršil zločin, in ko je odhajal od pijanosti zaletaval in zibal. Na potu od konjederke Vaševe k Pahorju na Suho je vsled pijanosti tudi padel.

Priči Marija Vaševa in Angela Vaševa sta izpovedali malo drugače. — Marija Vaševa, ki je tisti dan godovala, pravi, da se je Starman od nje lepo poslovil, da ji je podal roko in jo oprosil za oproščanje, če so jo gosti kaj nadlegovali. Zdel se ji ni zelo pijan in je letel za svojimi tovariši, za katerimi je med razgovorom z njo zaostal popolnoma ravno. Videla ga je, ko je padel na travniku, toda takoj se je pobra in sicer ne kot pijanec in tekel zopet naprej. Njena hčerka Angela Vaševa pa pravi, da je padel Starman le zato, ker se mu je udrl sneg, in da se je hitro pobra in lepo tekel za tovariši. Priče: mati Mina Starman in sestra Antonija in Jerica Starman so izpovedale, da je prišel usodni večer Starman domov popolnoma pijan, da sploh ni bil za noben pogovor. Drugi dan je odgovoril sestri, ko ga je ta vprašala — slišala je namreč že nekaj o pretepu — kaj je včeraj napravil, da on misli, da ne more biti sile. Mati Starmanova pa je govorila nato tudi s pokojnim Svoljšakom glede poškodbe in ta ji je izrazil, da to ni nič. Vse te tri priče so tudi poudarjale, da je obtoženec od zadnjega pretepa na Trati, pri katerem je izgubil levo oko in je bil težko poškodovan na glavi, netoleranten za alkohol, posebno če le malo meša pijačo. V pijanosti pa je divji in sirov, kot bi bil blazen. To je potrdil tudi priča Valentin Koman. Jakob Svoljšak, sorodnik pokojnega je izjavil, da je bil Peter hud pijanec in je popival tudi po tem dogodku. Janez Hafner pa, ki je popival s to družbo prvi dan, pravi, da je bil takrat Starman malo pijan, toda še ne siten, kaj pa so delali drugi dan, on ne ve, ker je odšel usodni dan ob 6. zjutraj, zapustivši družbo, v službo. Županstvo je dalo obtožencu dobro spričevalo, češ, da je dober delavec, v pijanosti pa je sirov. Dobro spričevalo o obtožencu kot bivšemu šolarju je poslalo tudi vodstvo ljudske šole. — Po dovršenem dokazovanju je stavilo sodišče porotnikom štiri vprašanja. Prvo vprašanje, če je obtoženec kriv hudodelstva uboja, ker je v sovražnem namenu tako ravnal proti Svoljšaku, da je ta vsled tega ravnania umrl. Drugo, dodatno vprašanje, če je izvršil obtoženec to dejanje v polni pijanosti, katero si je brez namena hudodelstva naklonil. Tretje, glavno vprašanje, če si je naklonil obtoženec pijanost po lastni krivdi, in četrt, dodatno vprašanje, če je obtoženec iz skušnje vedel, da je v pijanosti podvržen močni razburjenosti duha. — Po daljših govorih državnega pravdnika in zagovornika in po resumeju predsednika so porotniki prvo glavno vprašanje soglasno zanikali, vsled česar so odpadla vsa druga vprašanja in je bil obtoženec France Starman oproščen.

Razne stvari.

* Nemška kultura. Iz Poznanja poročajo: Policija je razpustila občni zbor provincijalne zveze poljskih poljedelcev in posestnikov, ker so na zborovanju govorili poljsko in ne nemško.

* Velik rop. Iz Petrograda poročajo: Predvčerajšnjim ponoči so roparji izvršili velik rop v palači velike kneginje Marije Pavlovne. Ukradli so za pol milijona rubljev dragocenosti.

* Zimska rezidenca japonskega cesarja zgorela. Iz Tokia poročajo: Svetovnoznano zimsko bivalično cesarske rodbine in aristokratske rodbine Kumazu je zgorelo.

* Jezuiti in neplombirani kravji rep. V Valkenburgu na južnem Holandskem imajo jezuiti veliko naselbino. Pobožni patri in fratri se pečajo s poljedelstvom, imajo konvikt in seminar, tako da je v samostanu več sto oseb. Mesarji v Valkenburgu so že dalj časa mislili in razmišljevali, odkod dobivajo pobožni jezuiti potrebo meso. Videli so pač, da se pase skoro vedno isto število krav, volov in bikov po samostanskih pašnikih, vendar pa se jim je čudno zdelo, da se to število ne zviša. Seveda niso morda v samostanu pobijali živine — tako so trdili jezuiti. Meso so dobivali iz raznih drugih oddaljenih krajev. Na Holandskem se mora od vsake zaklane goveje živine plačati davek in sicer pet odstotkov vrednosti. Kdor zakolje vola ali kravo, mora to prej naznaniti davčni oblasti ter označiti vrednost zaklane živine. Davčna oblast ima pravico, da kupi označeno živino za navedeno ceno in da jo zakolje na svoj račun. Če je živina obdačena, tedaj se to potrdi s plombo, ki se pritrudi na rep. Ta plomba se ne sme odstraniti, dokler ni meso popolnoma razprodano, oziroma porabljeno. Kdor ne naznani prave vrednosti, mora plačati petkratni davek. Razentega je pa še drugače kaznovan. Davčna oblast je že dolgo sumila jezuite, da neopravičeno koljejo, vendar pa jim ni mogla tega dokazati. Če so prišli davčni uradniki kontrolirati, tedaj so jih pod

raznimi pretvezami toliko časa motili in zadrževali, da je bilo vse pospravljeno. Navadno so pobožni bratje molili. Uradnik je čakal, da so bratje opravili svojo pobožnost. Med tem časom so ti jezuitski pošteniaki dobro poskrili meso in kože ter delali prav pobožne obraze, ko je davčni uradnik zastopnik iskal dokazov. Toda uradniki so se že naveličali teh pobožnih sleparij. In nekega dne je zopet sedel davčni uradnik pri vrtarju ter potrpežljivo čakal, da so jezuiti opravili svojo — pobožnost. Med tem časom pa so drugi uradniki zlezli čez vrtni zid ter gledali, kako so bratje mesarili. Videli so, kako so vlačili v potu svojega obraza kože in meso. Nič več niso mogli tajiti. Uradniki so prijeli pobožne brate in flagranti ter jih odvedli v davčni urad. Klerikaici so napeli seveda vse sile, da rešijo uboge jezuite, ki so osleparili državo za več tisoč goldinarjev. Vprašanje pa je, kje bo dobila država davek in pa kazni, ki znašajo par sto tisoč goldinarjev. Jezuiti namreč trdijo, da nimajo nikakega premoženja.

Telefonska in brzojavna poročila.

Vojna na Balkanu.

Tik pred sklepom miru.

Dunaj, 5. marca. Vesti, ki prihajajo danes iz evropskih glavnih mest, zlasti pa tudi vesti iz glavnih mest balkanskih držav, poročajo, da je pričakovati v najkrajšem času sklepa miru med Turčijo in balkanskimi državami. Zdi se, da je bilo posredovanje velesil, katero so ponudili poslaniki v Sofiji, Beogradu in Atenah, sprejeto. Zdi se pa tudi, da je sporazum med Balkansko zvezo in Turčijo v glavnih točkah že sklenjen. Naslednja poročila iz diplomatskih krogov v Beogradu kažejo situacijo v precej optimistični luči.

Beograd, 5. marca. Ponudba velesil za posredovanje je izšla izrecno na prošnjo Turčije. V političnih krogih so mnenja, da je posredovanje velesil posledica direktnih dogovorov med Turčijo in Balkansko zvezo, ki so se vršili neoficijozno v Petrogradu. Zdi se, da je bil sporazum med Turčijo in Balkansko zvezo končan že pred par dnevi v glavnih točkah.

Dobro poučena diplomatska oseba trdi, da bi velesile po opetovanih razočaranjih, ki so jih doživlele pri svojih akcijah, ne prevzele posredovanja, da niso bile že v naprej sigurne svojega uspeha. Čas, ki je potekel od trenutka, ko je zaprosila Turčija za posredovanje, pa do današnjega dneva, kaže, da so se vršila na vseh straneh, zlasti pa med Balkansko zvezo in Turčijo važna pogajanja in da se je dosegel sporazum. Ista diplomatska oseba pripominja nadalje, da ni izključeno, da se sklene mir istočasno, kakor se doseže sporazum med Avstrijo in Rusijo, morda že jutri ob priliki jubileja hiše Romanovov. S tem bi bilo zlasti ustrezno ruskemu carju.

Diplomatični krogi poudarjajo, da so maksimalne zahteve Balkanske zveze samo formalne, in da se mora pri sklepanju miru vzdržati formalni značaj mediacije in medsebojnega popuščanja, da se olajša Turčiji stališče. Meja med Turčijo in Balkansko zvezo bo Midija - Enos. Težkoče se bodo morda pokazale samo v vprašanju Skadra.

Turčija je pripravljena, odstopiti brezpogojno Skader, Odrin in Janino. Vprašanje pa je, ali se bosta pokorila poveljnika Skadra in Odrina. V tem slučaju bi se vzdržalo obleganje Odrina, na Skader bi se izvršili generalni naskoki. Srbi in Črnogorci bi potem posadke ne smatrali več za turške vojake, temveč za upornike.

London, 5. marca. »Daily Mail« poroča, da je upati, da se mir proglasi že jutri.

London, 5. marca. Reuterjev biro poroča, da bodo velesile ponudile mediacijo Balkanski zvezi, da pa ne bodo vprašale za njih pogoje. Tudi nimajo velesile oficijoznih informacij, kako stališče bo zavzela Balkanska zveza. Diplomatični krogi so mnenja, da bo ponudba zadela ob težkoče, da pa bo mogoče te težkoče premagati. — Balkanski diplomati so izjavili, da vztraja Balkanska zveza na svojih prejšnjih, že znanih pogojih.

Carigrad, 5. marca. Avstrijski korespondenčni urad izve, da so tudi turški oficijozni krogi mnenja, da je upati, da se doseže v pogajanjih z velesilami, zaradi mirovnih propozicij v važnih točkah sporazum. Mir med Turčijo in Balkansko zvezo je v neposredni bližini.

Carigrad, 5. marca. Mahmud Šefket paša se je izrazil včeraj, da miru še ni pričakovati. Turki Odrina ne bodo predali. Pogajanja z velesilami se vrše naprej. Direktna pogajanja z Bolgarsko se ne vrše. Turčija sprejme posredovanje velesil. Odlo-

čitev velesil za Turčijo ni obvezna. Turčija odklanja vsako vojno odškodnino.

Navzlic temu so politični krogi mnenja, da bo Evropa presenečeni nenaden mir.

Politični krogi registrirajo tudi vesti, da se je dosegel glede meje sporazum.

London, 5. marca. Reuterjev biro je dobil brzojavno poročilo, da namerava Turčija podati nove mirovne predloge. V diplomatskih krogih vzbula to začudenje, ker so mislili, da je bila zadnja prošnja Turčije formalna in definitivna.

Posredovanje velesil.

Beograd, 5. marca. Ob 5. popoldne je prišel avstro-ogrski poslanik Ugron z zastopniki velesil v zunanje ministrstvo in formalno vprašal ministrskega predsednika Pasića, ali sprejme Balkanska zveza posredovanje velesil. Pasić je odgovoril, da se bo Srbija sporazumela z ostalimi državami zveze in da bo potem odgovorila.

Atene, 5. marca. Ob 7. zvečer so se oglašili pri zunanjem ministru zastopniki velesil in ponudili posredovanje. Odgovor je identičen srbskemu.

Skader.

Beograd, 5. marca. »Samouprava« piše, da bi moglo biti vprašanje Skadra že rešeno, če bi bila srbska pomoč že preje odposlana. Ta izjava se tolmači tako, da je naravnost adresirana na kralja Nikolaja, ki je do sedaj odklanjal vsako pomoč.

Beograd, 5. marca. O zajetju 600 Srbov pri Brdici izvedo poučeni krogi, da so hoteli Srbi rešiti Črnogorskega prestolonaslednika, ki je bil padel v neko volčjo jamo. Med tem ko so ga ščitili na povratku, so jih Turki obkolili in ujeli. Vest, da so v Skadru srbske ujetnike poklali, se ne potrjuje.

Odrin.

Beograd, 5. marca. Vojno ministrstvo je dobilo izpred Odrina uradno poročilo, da je zavzela srbska artilerija kljub silno neugodnim vremenskim razmeram — sneži že namreč tri dni — in vsled katerih veliko trpi oblegovalna armada, posebno pehota, važno sovražno pozicijo. Srbi so ujeli več turških vojakov, 60 Turkov pa je pribežalo prostovoljno v oblegovalni tabor. — Prebivalstvo Odrina, tako so izpovedali beguni in ujetniki, zopet z vso silo zahteva predajo trdnjave.

Bolgarsko - romunski spor.

Bukarešta, 5. marca. Najnovejšo demarcho velesil v bolgarsko - romunskem sporu je Bolgarska odklonila. Bolgarska ne priznava razsodišča velekaabinetov. S tem je prišel bolgarsko - romunski spor zopet na mrtvo točko.

Turški ministrski svet.

Carigrad, 5. marca. »Ikdam« poroča, da je včerajšnji ministrski svet dal svojemu veleposlaniku v Petrogradu nove instrukcije za pogajanja z Bolgarsko glede mej.

Mladoturki se boje.

Carigrad, 5. marca. Mladoturške kroge vznemirjajo vesti o zarotah, ker se baje pripravljajo atentati. Stanovanja ministrov in vodilnih članov mladoturškega komiteja so zastražena s policijo. Tajnik Lutfi beg se še vedno skriva in pripravlja intenzivno zarotniško organizacijo.

Z bojišč.

Sofija, 5. marca. Na traških bojiščih sneži, železniške zveze so pretrgane, transport je otežkočen. Boji mirujejo.

Grki groze.

Atene 5. marca. Iz vladnih krogov dobro poučena Nea Hemera opozarja trgovske in industrijske kroge v prosti in v še ne oproščeni Grški, da imajo v rokah prav uspešno in dobro sredstvo, katero lahko porabijo nasproti Avstriji in Italiji kot odgovor na njihovo protigrško politiko glede Albanije in glede Egejskih otokov. List ne predlaga naravnost bojkota, marveč svetuje trgovskemu in industrijskim krogom, da naj spremene svoja trgovinska razmerja z inozemskimi trgi seveda v okviru nacionalne politike.

Turško vojaško zrakoplovstvo.

Lipsko 5. marca. Turška vlada je naročila pri tukajšnjih tovarni za letalre stroje večje število dvokrovnih letalnih strojev in sicer v najkrajšem oddajnem terminu. Tovarja je tri letala takoj poslala, ostale pa pošlje v teku par mesecev.

Oficijozno poročilo o položaju.

Dunaj, 5. marca. Oficijozno poročilo o položaju povdaja, da je mirovno vprašanje pendentno in da je smatrati karakteristično situacijo, kakor jo je podal turški veliki vezir, za

točno. Kar se tiče odpoklicanja rezervistov iz Galicije, je gotovo, da bodo rezerviste že v nekaj dneh jeli odpuščati, vendar pa do definitivnega sporazuma med Avstro-Ogrsko in Rusijo glede demobilizacije še ni prišlo.

Demobilizacije.

Lvov, 5. marca. Od predvčerajšnjem stoji na kolodvoru v Lvovu, kakor tudi na drugih kolodvorih vzhodne Galicije pripravljeni vojaški vlaki, ki naj odpeljejo rezerviste z ruske meje domov. Baje bodo začeli danes odpošiljati rezerviste. Govori se, da se odpelje danes 17 vlakov.

Dunaj, 5. marca. »Neues Wiener Journal« piše v svoji jutranji izdaji, da Avstrija ne bo demobilizirala samo na svojih galizijskih mejah, temveč da bo odpoklicala tudi velik del rezervistov iz Bosne.

Volilna reforma za Galicijo.

Dunaj, 5. marca. Posredovalna akcija poljskih demokratov in obravnave dr. Lea in dvornega svetnika Germana z rusinskimi voditelji in dogovori vlade s konservativci so dovedle do zblizanja v dveh točkah. Stranke so zadovoljne, da ostanejo štiri volilne kurije za okrajne zastope, vendar pa ne sme nobena kurija druge majorizirati. Edino težkočo tvori še vprašanje aktivne volilne pravice za okrajne zastope. Glede tega vprašanja je predloženih več predlogov med njimi tudi alternativni predlog dr. Lea. Med politiki se izraža nadeja, da se bodo na podlagi tega predloga odstranile vse težkoče in da se omogoči že v kratkem seja odbora za galisko volilno reformo. V tej seji se bode razpravljalo tudi o terminu sklicanja galiskega deželnega zbora.

Dunaj, 5. marca. Danes dopoldne so se nadaljevala poljsko-rusinska pogajanja. Konferirale so poljske stranke. Naziranje je optimistično.

Nemiri na vseučilišču v Lvovu.

Lvov, 5. marca. Nemiri na vseučilišču so se včeraj zopet nadaljevali. Poljski dijaki so pregnali zopet onih 8 židovskih dijakov, ki so prelomili bojkotni sklep, od predavanj. Pri tem je prišlo med Poljaki in Zionisti do ostrih spopadov. Med tem pa so dobili ti židovski dijaki potrdilo o obisku v zimskem semestru. Poljski dijaki so se na to umaknili. Popoldne so imeli shod na katerem so izdali na poljske dijakove poziv, da naj nastopajo v svrhu ohranitve poljskega značaja lvovske univerze ne samo proti Rusinom marveč tudi proti Zionistom. Ta poziv so vsprejeli poljski dijaki z velikanskim navdušenjem.

Generalna stavka na Ogrskem.

Budimpešta, 5. marca. Ker so socialni demokrati preložili generalno stavko, je vojaštvo izginilo iz ulic, ostane pa konsignirano.

Spomenik velikemu knezu Nikolaju.

Petrograd, 5. marca. V navzočnosti vseh članov carske rodbine in posebnih odposlanstev iz Bolgarske Srbije in Rumunije je bil položen temeljni kamen za spomenik velikemu knezu Nikolaju Nikolajeviču. Jutri izide carjev manifest, s katerim bo pomiloščenih veliko število kaznjencev.

Snežni zameti v južni Rusiji.

Petrograd, 5. marca. V južni Rusiji so veliki snežni zameti. Promet je popolnoma ustavljen. Sneg je poškodoval v raznih mestih celo žice električnih železnic. Takozvana gruzinska vojaška cesta je popolnoma zametena.

Nemška vojaška predloga.

Berolin 5. marca. V vojaških in političnih krogih se zatrjuje vest, da zahteva nova vojaška predloga na leto 50.000 novincev več, kot so jih vpoklicali redno do sedaj. Za to zvišanje aktivne armade, ki bi znašalo 100.000 moč zahteva predloga 100.000 milijonov mark torej po 10.000 mark za glavo. Tekoči izdatki se računajo letno na 250 milijonov mark, torej za moža 2500 mark. Do sedaj se je računalo na moža 1500 mark.

Nemški cesar.

Pariz 5. marca. Listi poročajo, da pride nemški cesar spomladi v London k otvoritvi aglesko-nemške razstave.

Nemška cesarica.

Gmunden 5. marca. Nemška cesarica in princesa Viktorija Luiza sta se danes odpeljali.

Nesreča pri mornariških vajah.

Helgoland, 5. marca. Danes ponoči so se vršile mornariške vaje nemške torpedne flotile proti križarkam. Križarka York se je zaletela v torpedovko »178« in jo je prerezala. Torpedovka se je takoj potopila. Utonilo je 68 moč, 15 mornarjev so rešili.

Kitajsko posojilo v Avstriji.

Dunaj, 5. marca. Kitajska vlada je danes najela pri Nižnjavstrijski Eskomtni banki 7 in pol milijona kron posojila. Kitajska se zavezuje nakupiti za isto vsoto tekom deset let orožje in sicer pri industrijski družbi Poidihütte, ki bo osnovala v Pekingu svojo podružnico.

Izkaz darov za „Rdeči križ balkanskih držav“.

Prenos 809 K 05 v; 22. februarja: Upravništvo »Slovenskega Naroda« 16 K 60 v; 28. februarja: Upravništvo »Slovenskega Naroda« 15 K; 4. marca: Gdč. Fančič Durjava v Rakitniku nabrala 20 K; skupaj 860 K 65 v.

Gospodarstvo.

— Živiljsko zavarovanje. Priznano je, da je živiljsko zavarovanje z narodno - gospodarske strani najvažnejši faktor in kot najidealnejši način varčevanja močen temelj za preskrbljenost posameznikov in celih rodbin. V kolikor je z veseljem opaziti, da zanimanje živiljskega zavarovanja prodira čim bolj med vse sloje, obsojati je z druge strani mladenost premožnih Slovencev, ki se zavarujejo rajše pri tujih zavodih, ne ozirajo se na to, da imamo tu slovensko banko »Slavijo«, katera nudi s svojimi nizkimi cenami gotovo večje ugodnosti, kakor pa tuji zavodi. Je res žalostno, da imamo geslo »Svoji k svojim« le na jeziku in ne v dejanjih.

Darila.

Upravništvu naših listov so poslali:

Za »Ciril - Metodovo družbo«: Janko Premrov, računski nadsvetnik v Sarajevu 9 K 10 v, nabrano med tamošnjimi Slovenci in Albin L. Pečar iz Ljubljane 3 K, po naročilu g. vana Briščeka, posestnika na Prosoku pri Trstu. Skupaj 12 K 10 v.

Za »Rdeči križ balkanskih držav«. V veseli družbi pod pokroviteljstvom g. Keržiča nabrali 2 K.

Živeli nabiralci in darovalci!

»Domovini« so poslali mesečne prispevke za februar: dr. K. Triller 10 K; po 4 K: Klun, dr. Pirc, dr. Lavrenčič; po 3 K: dr. Fetič, ga. Škoberja; po 2 K: ga. Žerjavova, Vidmar, inž. Zupanc, prof. Reiser, ga. Seurigova; po 1 K: dr. Koderman, Rohman, prof. Berce, prof. Breznik, Med. Pečnik (tudi za jan.), dr. Babnik, Bončar, dr. Kotnik, Mencinger, dr. Gosak, ga. Kenda, dr. Pretnar, gdč. Zalarjeva, dr. Mole, posl. Turk, dr. Pestotnik, posl. Ribnikar, prof. Jug, nadstražnik Ažman, ga. Treo, ga. dr. Rusova, gdč. Fabjanova, Pirnat, Tomec, Jakhel, Pohar, Bežan, Košir, Iv. Petek, Mil. Petek, nač. Šusteršič, Verstovšek, Gregorka, Janc, Gomilsek, Pustoslavšek; po 50 vin.: Gregorec, Adlešič, Egger, Mandeljc, Fečijan, Szillich, Potočnik; po 40 v.: seme, Habunek, Bervar; po 30 v.: Rebec, Sirčelj, Černi, Jeras. Živeli darovalci!

»Domovini« je darovala Posojilnica v Cerknici 50 K, za kar ji izrekamo najpristronejšo zahvalo.

Spominjajte se dijaškega društva »Domovina«.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 3. marca: Roman Kladerot, brivčev sin, pol leta, Strelška ulica 15. — Dragica Rebernik, hči ribičkega paznika, 8 let, Hradeckega vasi 80.

Dne 4. marca: Vilibald Oblak, krojaškega pomočnika, 9 mesecev, Strelška ulica 15. — Marija Trastar, zasebnica, 85 let, Opekarova cesta 41. — Anton Murenc, hirač, 45 let, Radeckega cesta 9.

V deželni bolnici: Dne 28. februarja: Jakob Pivk, mestni delavec, 42 let.

Dne 1. marca: Ana Levec, strežnica, 66 let.

Dne 2. marca: Anton Dolenc, uninar, 54 let. — Marija Zrimšek, žena jetniškega paznika, 45 let. — Ada Klimesch, profesorjeva žena, 45 let.

V vojaški bolnici:

Dne 3. marca: Vincenc Sirše, penzijski invalid, 40 let.

Današnji list obsega 6 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Mnogostranska poraba. Gotovo ni do macega zdravila, katero se da tako mnogostransko porabiti, nego »Mollo-vo francosko žganje in sol«, ki je takisto bolesti utešujoče, ako se namaže z njim, kadar koga trga, kako to zdravilo vpliva na mišice in živce krepljeno in je zatorej dobro, da se priliva kopelimi. Steklenica 2.—. Po poštne povzetji pošljite to zdravilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik, Dunaj, Tuchlauben 9. V zalozah po deželi je zahtevati izrecno MOLL-ov prepat, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom.

Sirolin "Roche"

olajša in ozdravi bolezni v prsih
kašel, katar, influenco, naduho.

Dobiva se po vseh lekarnah.

Originalni zavitek 4 K.

Dobiva se po vseh lekarnah.

Zlata svetinja
Berolin, Pariz, Rila itd.

Najboljše kozm.

Seydlin

Čistilo za zobe

Izdela O. Seydl

Stritarjeva ulica 7.

Dobiva se po vseh lekarnah.

Stenografija-strojepiska

z večletno prakso
išče službe.

Naslov pod »Stenografija 863« na upravništvu »Slovenskega Naroda«.

Izgubil se je

lovski pes

temnorjav, kratkodlak z belo liso na prsih, in kratkim repom, 8 let star pod imenom »Tiro«! Za oddati pri tvrdki Anton Krisper, proti nagradi.

Samo kratek čas!

Priporočam p. n. občinstvu oddelek samo

pristnih perzijskih preprog

in jutrovske vezenin

po znižanih cenah. — O. Feradjedjian

iz Carigrada, sedaj

v Ljubljani, Mestni trg 8/II., levo.

Drva

mehka in trda, (suha); radi pomanjkanja prostora znižane cene. Dostavijo se na zahtevanje tudi na dom. 257

Parna žaga SCAGNETTI, za skladiščem državnega kolodvora.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 309,2 Srednji eračni tlak 736 mm

marca	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
4.	2. pop.	741,8	7,0	sl. svzh.	oblačno
5.	9. zv.	743,1	2,9	sl. jug	jasno
6.	7. zj.	744,0	-4,1	sl. zah.	del. oblač.

Srednja večerajšnja temperatura 1,3°, norm. 1,8° Padavina v 24 urah 0,0 mm.

ES-KA in ADLER nedosegljiva v materialu in konstrukciji, v teku in eleganci.

ES-KA in ADLER so najcenejša!

ES-KA in ADLER priporoča kot najboljša službenca, športna in dirkalna kolesa

Specialna trgovina s kolesi in deli
Ana Gorec, Ljubljana
Marije Terezije cesta št. 14 (Pri Novem svetu).
Največja izposojevalnica koles. — Ceniki gratis.

Razglas.

Dne 16. marca t. l. s pričetkom ob 2. uri popoldan se bode

na prostovoljni javni dražbi prodalo posestvo

vl. št. 454 kat. obč. Postojna. — Posestvo leži od križpoti državne ceste v Trstu in Reko (v Kazarih) in obstoji iz pritlične hiše z več sobami, gospodarskega poslopja z živinskim hlevom, vinsko kletjo in velikim skladiščem za seno in slamo. Ob poslopih je nad 4 joha senožeti in njiv.

Dražbeni pogoji se bodo na dan dražbe, ki se vrši na licu mesta, razpisali. K obilni udeležbi se kupci najljubše vabijo.

Postojna, dne 4. marca 1913.

Splošna priljubljenost

preskušenege: Frankovega: kavinega
pridatka* pripisati je njega nedosežni izdatnosti v jedru, okusu in barvi.

* 3 kavinim mlinčkom.

Pozor trgovci!

Zaradi preselitve oddajam takoj mojo zelo dobro idočo trgovino z mešanim blagom, ki se nahaja na prometnem kraju, tik mesta Ljubljane. — Ker je obstoj vsakemu sigen, iščem samo poštene in resne kompetente. — Ponudbe naj se pošljejo na upravništvo »Slov. Naroda« pod šifro »April 4000/857«.

CELJE!

Zaradi smrti se proda renomirana, dvonadstropna

najemninska hiša

z dobro idočo gostilno, v velikim dvoriščem in vrtom. Hiša je prav blizu sodišča in okrajnega glavarstva in je pripravna tudi za vsako drugo podjetje. Šestnajst tisoč (16.000) kron je treba, drugo lahko ostane. 815

Vprašanja na upravni. »Slov. Naroda«.

Vabilo

na

redni občni zbor

Posojilnice v Trebnjem,

ki se vrši

v nedeljo dne 16. marca 1913. ob 4. uri popoldne v združni pisarni.

DNEVNI RED;

- 1.) Poročilo načelstva.
- 2.) Čitanje revizijskega poročila.
- 3.) P. trjenje letnega računa.
- 4.) Izvolitev dveh računskih pregledovalcev.
- 5.) Slučajnosti.

Načelstvo.

PATENTE

vseh dežela izposijuje inženir

94

M. GELBHAUS. oblastveno avtor. in zapriseženi patentni odvetnik na Dunaju VI., Mariahilferstrasse št. 37.

Šepa prilika!

Šepa prilika!

Popolna acetilenska razsvetljevalna naprava za 100 plamenov

se zaradi splošne uvedbe električne luči v trgu cenó prodá.

Naprava je bila samo 3 mesece v rabi in je kakor nova. Zraven spada okoli 400 metrov pocinjenih železnih cevi, okoli 20 lirstih svetiljk, inventne svetiljke, lestenci, dvojne svetiljke, vrtn svetiljke, rezervni gorivci in stekla in kompletno rezilo za cevi. Prav pripravno za hotele, vile, graščine, kopališča, cestno razsvetljavo.

Vprašanja ozir. gledanje pri gosp.

762

Karlu Janiču v Zalcu, Spodnje Stajersko.

ZADNJE NOVOSTI!

Priporočá se največja izbira spomladnih kostumov, modernih jop in plaščev, vrhnjih kril za dame in deklice.

Za gospode in dečke

velika izbira oblek, površnikov, nepremočljivih pelerin najnovejšega kroja. — Radi neznatnih stroškov cene brez konkurence.

838

Konfekcijska trgovina
A. Lukič, Ljubljana
Pred Škofijo šte. 19.

Obleke po meri B. Götzl Ljubljana

najnovejše oblike pri: **B. Götzl** Mestni trg 19 — Stari trg 8.

315

Priporočamo našim
:: gospodinjam ::

KOLINSKO CIKORIJO

iz edine slovenske
tovarne v Ljubljani

Notarski kandidat se sprejme.

Kje, pove upravništvo »Slov. Naroda«.

J. Zamljen

čevljarški mojster

v Ljubljani, Gradišče 4

izvršuje vsa čevljarška dela do najfinišnejših izvršitev in priporoča svojo zalogo storjenih čevljev.

Izdeluje tudi prave gorske in telovadške čevlje.

Za naročila z dežele zadostuje kot mera iprposlan čevlji.

V plačilne težkoče zašli
:: trgovci in industriji ::

se ranžirajo

najhitreje in popolnoma diskretno in se tudi eventuelno denar preskrbi. — Vprašanja pod »Fili-alka Ljubljana« na upravništvo :: »Slovenskega Naroda« ::

Vljudno povabljam p. n. občinstvo na ogled najnovejše pomladanske mode.

Specialna modna trgovina

:: za gospode in dečke ::

J. KETTE

Ljubljana, Franca Jožefa cesta 3.

SANATORIUM „EMONA“

v Ljubljani, Komenskega ulica 4.

Privatno zdravilišče za notranje in kirurške bolezni. Porodnišnica. Medicinalne kopeli. Lastnik in šef-zdravnik: Dr. Fr. Derganc, primar. I. kir. odd. dež. boln.

Mesarskega pomočnika

ki mora biti trezen in pošten 833

se išče za takoj.

Reflektantom je treba naznaniti svoje zadnje sodelovanje. Plača po dogovoru.

Fran Ostan, mesar v Bovcu.

Sladni čaj znamka „Sladin“.

Kri! 50% prihranka in okusen zajtrk, južinal dosežejo oni, ki namesto kave, čaja, kakao, sladne kave, pijejo sladni čaj. Ako se ga uporablja pri dojenčkih namesto moka za otroke, so otroške bolezni manj nevarne. — Je za polovico cenejši. Dr. pl. Trnkoczyjev sladni čaj ima ime Sladin in je vedno Moč! bolj priljubljen. Povsod 1/4 kg za 60 vin. Tudi pri trgovcih. Po pošti pošlje najmanj 5 zavojev lekarnar Trnkoczy v Ljubljani. Ta lekarnar je svojih 8 otrok zredil s sladnim čajem. Glavne zaloge na Dunaju: lekarnar Trnkoczy, Schönbrunnerstrasse št. 109, Josefstadtstrasse št. 25, Radetzkyplatz št. 4. V Gradcu: Sakstrasse št. 4. Priporočljiv zlasti za one, ki se čutijo bolne in slabe. Za resničnost tega naznanila jamči 5 tukaj navedenih vrst Trnkoczyjevih, istotako ugodne sodb zaupanja vrednih oseb.

FERNET-BRANCA

Specialiteta tvrde Fratelli Branca, Milan

je vsled svojih silno dietetskih in odlično želodoc krepečih lastnosti

Najboljša želodčna grenčica sveta.

Glavno razpečevališče: Sig. Winter, Dunaj, III. Ungarg. 20.

Krasni moderni spomladanski kostumi, moderne jope in plašči, vrhinja krila, raznovrstne bluze v najnovejši izbiri in dobrega okusa priporoča

687

Modna trgovina

: P. MAGDIĆ :

Ljubljana — nasproti glavne pošte.

Pozor, kolesarji!

Pred nabavo kolesa ob bližajoči se seziji si izvolite pogledati mojo največjo zalogo vsakovrstnih in najfinjših Puchovih koles (edino zastopstvo) in prepričali se boste o izborni kvaliteti. — V zalogi se dobe vse kolesarske potrebščine in vsa popravila se izvršujejo v lastni mehanični delavnici.

Torej pozor, najboljši in najcenejši nakup le pri trdkri

FR. ČUDEN, Prešernova ulica št. 1.

Poleg tega tudi najfinjši živalni stroji.

— Pouk za voženje brezplačno. —

Naročajte cenike za kolesa, živalne stroje, ure in zlatolno, tudi po pošti prosto.

Trgovina z železom

se radi drugih podjetij 814

takoj prodaja.

leži na glavnem prometu in obstoji od leta 1867. — Natančno se izve pri

J. Rudevits Zagreb, Jelačićev trg 4.

Najboljša in najzdravejša

barva za lase in brado

je dr. Drallea „NERIL“, ki daje sivim in pordečelim lasem njih prvotno naravno in zdravo barvo. Dobi se svetla, rjava, temnorjava in črna v steklenicah z navodilom po 2 K, velike po 4 K, pri

Štefan Strmoli

Ljubljana, Pod Trančo št. 1.

Lasne kito, podlage in mrežice vseh vrst; gledališčne in toaletne potrebščine itd.

Klobuke cilindre in čepice
v najnovejših fazonah in v veliki izbiri
priporoča
IVAN SOKLIČ
Pristni Panama-slammiki od 9 K do 50 K.

Daje se v najem odnosno tudi prodaja hiša z gostilno

že čez 25 let obstoječa in z lastno koncesijo, prikladna je tudi za prodajalno ki je že več let bila v tej hiši. Hiša ima vse gostilniške prostore, sobe, kuhinjo, shrambo, klet in prekrasen senčnat vrt. — Hiša leži tik ceste, vodeče v Zagreb-Samobor-Brežice-Zumberak, a v bližini se nahaja tvornica s 300 delavci, torej bodočnost zagajena. Omeniti je še to, da v letno sezono prihaja vedno mnogo izletnikov iz Zagreba in Samobora-Brežic in da se bode v kratkem času železniška proga iz Samobora do omenjene gostilne podaljšala. Hiša se nahaja na Bregani na hrvaško kranjski meji.

Ravno tam se prodaja tudi lepo stavbišče, jako prikladno za hišo.

Daljna vprašanja na podpisane

Eduard Presečnik, veleposesnik in trgovec, Samobor, Hrvaško.

Sprejme se v stalno službo kontoristinja

z večletno prakso in dobrimi referencami. Natančne delavke z lepo pisavo, ki so izvežbane v zavarovalni stroki, imajo prednost. — Ponudbe pod šifro „29“ upravništvu »Sl. Naroda«.

840

Slavnemu občinstvu

najtopleje priporočam ravnokar došle najnovejše pomladne kostume, paletoje, krila in bluze za dame in deklice, nadalje raglane, obleke in klobuke vseh modnih barv za :: gospode in dečke kakor tudi obleke za otroke. :: Cene priznane nizke! — Postrežba točna in solidna!

„Angleško skladišče oblek“

:: O. BERNATOVIĆ ::

Ljubljana • Mestni trg 5 • Ljubljana